Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach

PROGRAM PAŃSTWOWEGO MONITORINGU ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO na lata 2010 - 2012

Przedkładam
Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
mgr inż. Małgorzata Janiszewska

Małgorzata Janiszewska
Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

Zatwierdzam

Andrzej Jagusiewicz
Główny Inspektor Ochrony Środowiska
18.12.2009r.

Kielce, listopad 2009 r.

„Program państwowego monitoringu środowiska województwa świętokrzyskiego na lata 2010-2012" stanowi wypełnienie przepisu art. 23 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287 z późn. zm.)

Program został opracowany w Wydziale Monitoringu Środowiska
Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska
w Kielcach

Spis treści

Wprowadzenie 4

1. Definicja, cele i zadania Państwowego Monitoringu Środowiska 5

2. Struktura Państwowego Monitoringu Środowiska 6

3. Blok - presje 8

4. Blok - stan 11

4.1. Podsystem monitoringu jakości powietrza 12

4.2. Podsystem monitoringu jakości wód 29

4.2.1. Monitoring wód powierzchniowych – wody śródlądowe 29

4.2.1.1. Monitoring wód powierzchniowych - rzeki 31
4.2.1.2. Monitoring wód powierzchniowych - jeziora 43
4.2.1.3. Monitoring wód powierzchniowych – zbiorniki zaporowe 43
4.2.1.4. Monitoring wód powierzchniowych – wody przejściowe i przybrzeżne 47
4.2.1.5. Monitoring wód powierzchniowych – osady denne w rzekach 47
4.2.1.6. Monitoring wód powierzchniowych – elementy hydromorfologiczne 47

4.2.2. Monitoring jakości wód podziemnych 48

4.3. Podsystem monitoringu jakości gleby i ziemi 49

4.4. Podsystem monitoringu hałasu 50

4.5. Podsystem monitoringu pól elektromagnetycznych 56

5. Blok - oceny i prognozy 63

6. System jakości w PMŚ; laboratoria i sieci pomiarowe 64

6.1. System jakości w monitoringu powietrza 65

6.2. System jakości w monitoringu wód 65

6.3. System jakości w monitoringu hałasu 65

6.4. System jakości w monitoringu pól elektromagnetycznych 65

7. System baz danych i prezentacji informacji PMŚ 66

8. Uwarunkowania finansowe realizacji programu PMŚ 68

Wprowadzenie

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ)został utworzony ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287 z późn. zm.) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

Zgodnie z art. 23 ust. 3 ww. ustawy, Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ) realizowany jest na podstawie:

1) wieloletnich programów państwowego monitoringu środowiska opracowanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) i zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw środowiska,

2) wojewódzkich programów monitoringu opracowanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska i zatwierdzonych przez GIOŚ.

Podstawą do opracowania „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa świętokrzyskiego na lata 2010-2012" jest „Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2010-2012" opracowany przez GIOŚ i zatwierdzony w dniu 22 października 2009 roku przez Pana Macieja Nowickiego Ministra Środowiska, który zawiera opis zadań realizowanych na poziomie centralnym oraz wskazuje zadania, które będą wykonywane na poziomie województwa przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska. Dokument ten przywołuje odpowiednie akty prawne, które stanowią podstawę do realizacji zadań Państwowego Monitoringu Środowiska zarówno na poziomie krajowym jak i wojewódzkim.

Wojewódzki program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2010-2012 stanowi uszczegółowienie opisu zadań określonych w odpowiednich aktach prawnych i wyżej wymienionym wieloletnim programie Państwowego Monitoringu Środowiska.

W ramach kolejnego 3 letniego cyklu WPMŚ będą kontynuowane zadania związane z pełnym wdrożeniem regulacji UE dot. monitoringu środowiska oraz wdrażane będą nowe zadania dla wypełnienia wymagań, opublikowanej ostatnio, dyrektywy dot. systemu pomiarów i ocen zanieczyszczenia powietrza pyłem PM2,5 oraz wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej w sprawie strategii morskiej.

Zadania PMŚ, zarówno na poziomie województwa, jak i krajowym realizowane będą w ramach 3 bloków: presje, stan i oceny i prognozy.

Z uwagi na zapowiadane zmiany przepisów prawa w zakresie monitoringu środowiska i potrzebę uwzględnienia obowiązków z nich wynikających w wojewódzkich programach monitoringu środowiska, zmiany i uzupełnienia „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa świętokrzyskiego na lata 2010-2012" będą wprowadzane w formie aneksów do niniejszego programu.

1. Definicja, cele i zadania Państwowego Monitoringu Środowiska

Jako główne źródło informacji o środowisku PMŚ stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku (art. 25 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą – Poś).

Monitorowanie głównych elementów środowiska w ramach PMŚ na obszarze województwa ma na celu wytworzenie informacji, które wykorzystywane są przez jednostki administracji samorządowej i rządowej dla potrzeb strategicznego planowania i operacyjnego zarządzania środowiskiem (poprzez np.: postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, programy i plany ochrony środowiska, plany zagospodarowania przestrzennego), a także posłużą do oceny skuteczności działań podejmowanych na rzecz ochrony środowiska w regionie. Gromadzone informacje są wykorzystywane również dla potrzeb związanych z rozwojem regionalnym, a także wykorzystaniem funduszy strukturalnych i funduszy spójności.

W ramach PMŚ są wytwarzane i gromadzone dane dotyczące stanu środowiska, do których przekazywania Rzeczpospolita Polska jest obowiązana na mocy zobowiązań międzynarodowych (art. 26 ust. 3 ustawy - Poś).

Informacje wytworzone w ramach wojewódzkiego programu PMŚ będą stanowiły podstawę do sporządzania klasyfikacji i ocen stanu środowiska na obszarze województwa, a przekazywane do krajowych baz danych w GIOŚ posłużą do opracowania krajowych raportów o stanie środowiska, a także do wypełniania podpisanych i ratyfikowanych przez Polskę konwencji środowiskowych oraz umożliwią realizację stale poszerzających się obowiązków raportowania danych o stanie poszczególnych komponentów środowiska do instytucji i agend unijnych (Komisja Europejska i Europejska Agencja Środowiska).

Ponadto zadania realizowane w ramach wojewódzkiego programu PMŚ zapewnią dane podlegające udostępnianiu w myśl przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.), regulujących sprawy swobodnego dostępu do informacji o środowisku.

W odniesieniu do wszystkich rodzajów zadań cząstkowych, zarówno tych o charakterze pomiarowo/badawczo/analitycznym jak i informacyjnym, w PMŚ obowiązuje zasada cykliczności oraz zasada jednolitości metod (art. 26 ust. 2 ustawy – Poś).

2. Struktura Państwowego Monitoringu Środowiska

Działalność Państwowego Monitoringu Środowiska z mocy art. 24 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.) koordynują organy Inspekcji Ochrony Środowiska.

Na poziomie województwa, zadania Inspekcji Ochrony Środowiska związane z Państwowym Monitoringiem Środowiska wykonuje wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Jednocześnie wojewódzki inspektor ochrony środowiska wykonuje w imieniu wojewody zadania i kompetencje Inspekcji Ochrony Środowiska określone w ustawie o Inspekcji (art. 3 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.).

Na poziomie krajowym zadania PMŚ wykonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska; jest on również koordynatorem działań prowadzonych dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska.

W realizacji zadań PMŚ uczestniczą również inne jednostki w tym służby i inspekcje zobowiązane do tego na mocy prawa np. organy administracji rządowej i samorządowej, zarządzający drogami, lotniskami, koleją, prowadzący instalacje, jak również instytuty naukowo-badawcze wykonujące zadania w ramach umów z GIOŚ. Strukturę organizacyjną PMŚ przedstawiono na rys. 2.1.

System PMŚ składa się z trzech bloków; bloku – **presje**, bloku – **stan** oraz bloku - **oceny i prognozy** określających rodzaje i intensywność oddziaływania na środowisko przy pomocy wybranych wskaźników środowiskowych lub wskaźników zrównoważonego rozwoju.

W ramach bloku – **presje** będą pozyskiwane informacje o źródłach i ładunkach substancji odprowadzanych do środowiska, a w szczególności informacje o emisjach pozyskiwane z systemu administracyjnego, statystyki publicznej oraz wytwarzane przez Inspekcję Ochrony Środowiska.

Podstawowym blokiem w systemie PMŚ jest blok-**stan,** obejmujący działania związane z pozyskiwaniem, gromadzeniem, analizowaniem i upowszechnianiem informacji o poziomach substancji i innych wskaźników charakteryzujących stan poszczególnych elementów przyrodniczych. W oparciu o dane zgromadzone w ramach tego bloku wykonywane będą oceny dla poszczególnych komponentów. Programy pomiarowo-badawcze realizowane będą w ramach pięciu podsystemów reprezentujących poszczególne komponenty środowiska lub specyficzne oddziaływania.

Informacje gromadzone w ramach bloków presje i stan zasilą blok- **oceny i prognozy**, w ramach którego będą wykonywane zintegrowane oceny i prognozy stanu środowiska, analizy przyczynowo-skutkowe wiążące istniejący stan środowiska z czynnikami kształtującymi ten stan, mającymi swoje źródło w społeczno-gospodarczej działalności człowieka.

Dla potrzeb PMŚ wykorzystywane będą dane społeczno-gospodarcze gromadzone w systemie statystyki publicznej oraz w innych systemach administracyjnych. Ponadto w celu prawidłowego funkcjonowania PMŚ konieczny będzie nieodpłatny dostęp do danych wytwarzanych przez służby państwowe zobligowane prawem do ich wytwarzania, w tym do danych meteorologicznych i hydrologicznych.

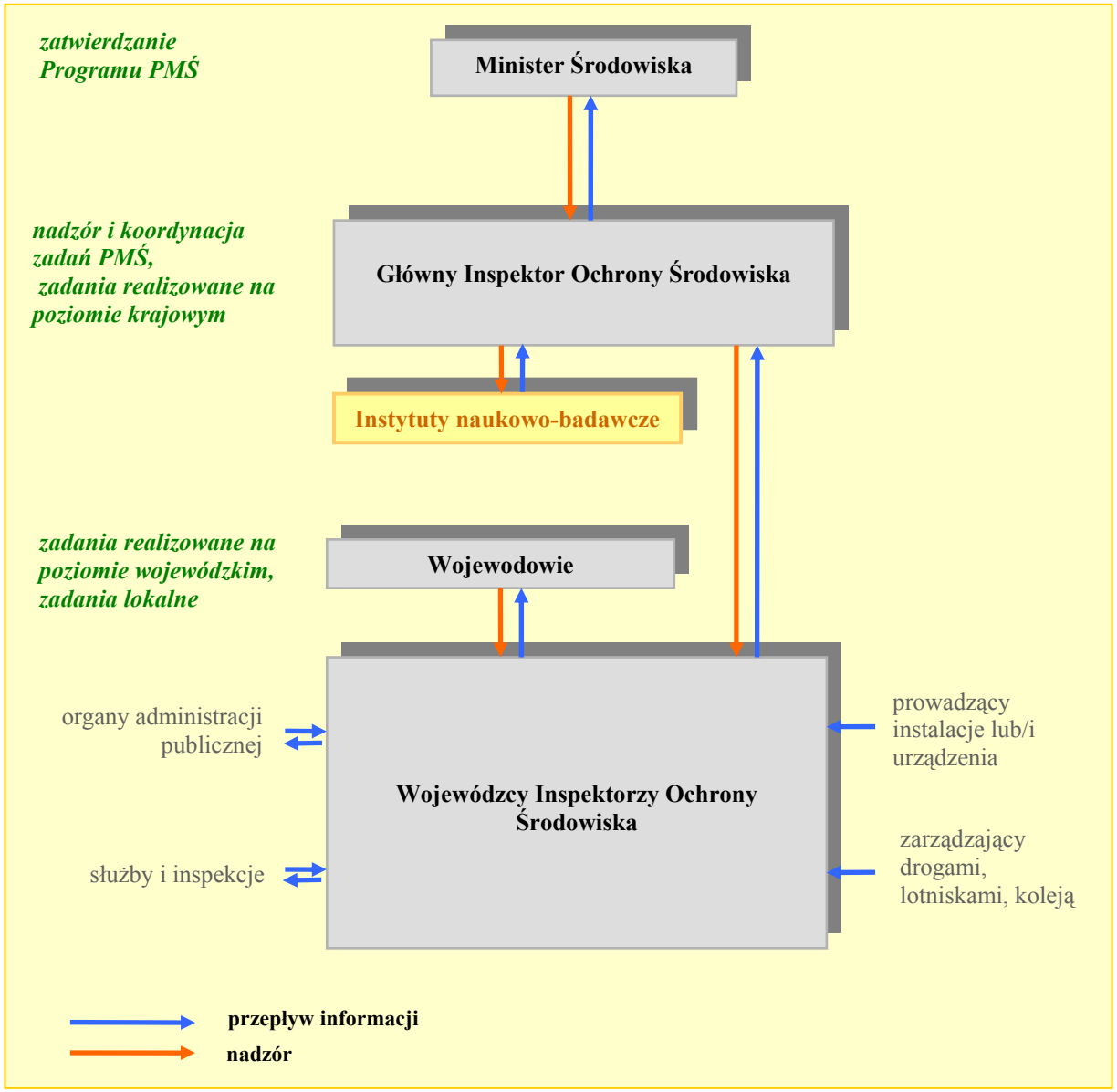

Rys. 2.1. Struktura organizacyjna Państwowego Monitoringu Środowiska.

3. Blok - presje

W ramach bloku – **presje** będą pozyskiwane informacje o źródłach i ładunkach substancji odprowadzanych do środowiska, a w szczególności informacje o emisjach pozyskiwane z systemu administracyjnego, statystyki publicznej oraz wytwarzane przez Inspekcję Ochrony Środowiska.

Zgodnie z zapisem art. 26 ust. 1 pkt 7 i 8 Ustawy Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) – zasoby informacji PMŚ zawierają dane o rodzajach i ilości substancji i energii wprowadzanych do powietrza, wód, gleby i ziemi oraz informacje dotyczące wytwarzania i gospodarowania odpadami.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska pozyskiwał będzie informacje o emisjach od podmiotów gospodarczych, które zobligowane są do przekazywania takich informacji na podstawie art. 149 ust. 1 oraz art. 286 ust. 1b ustawy Poś.

Blok presje zasilą także wyniki pomiarów wielkości emisji prowadzonych przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska w ramach kontroli podmiotów.

Istotnym źródłem informacji o presjach będą również raporty od podmiotów objętych rozporządzeniem nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniającym dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 33 z 4.02.2006, str. 1) zawarte w Krajowym Rejestrze Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.

Na poziomie wojewódzkim w ramach bloku - **presje** będą realizowane zadania związane z pozyskiwaniem informacji o:

- źródłach i ładunkach substancji odprowadzanych do powietrza dla potrzeb ocen rocznych i ocen mających na celu ustalenie odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza;
- źródłach i ładunkach substancji odprowadzanych do wód lub do ziemi oraz o poborach wód;
- źródłach emisji energii odprowadzanych do środowiska;

oraz informacji niezbędnych do oceny gospodarki odpadami.

Informacja o presjach na powietrze, wody i powierzchnię ziemi jest niezbędna do prawidłowej realizacji zadań w bloku – „stan" oraz bloku – „oceny i prognozy", stanowi ona podstawę do wykonywania analiz i ocen zjawisk zachodzących w środowisku, ocen przyczynowo-skutkowych, weryfikacji skuteczności polityki ekologicznej, a w odniesieniu do badań jakości poszczególnych elementów środowiska do wyznaczania lub/i weryfikacji programów i sieci pomiarowych monitoringu i ocen wpływu źródeł emisji na stan środowiska.

Zadanie: **Pozyskiwanie informacji o źródłach i ładunkach substancji dla potrzeb rocznej i wstępnej oceny jakości powietrza**

Zadanie obejmuje gromadzenie przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska danych o źródłach i wielkościach emisji zanieczyszczeń objętych systemem oceny jakości powietrza dla potrzeb rocznych ocen jakości powietrza oraz ocen mających na celu ustalenie odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza.

Inwentaryzację emisji na poziomie wojewódzkim ŚWIOŚ wykonuje między innymi na podstawie danych gromadzonych w ramach działalności kontrolnej oraz pochodzących od prowadzących instalacje, którzy są zobowiązani do prowadzenia pomiarów wielkości emisji i przekazywania ich wyników do WIOŚ, informacji o korzystaniu ze środowiska, tworzonych na podstawie ewidencji prowadzonej przez podmioty korzystające ze środowiska, a także na podstawie informacji dotyczących wielkości emisji ze źródeł liniowych i powierzchniowych szacowanych na podstawie danych o natężeniu i strukturze ruchu drogowego oraz aktywności sektora komunalno-mieszkaniowego.

W celu weryfikacji sposobu oceny jakości powietrza w poszczególnych strefach (obowiązek wynikający z art. 88 ust. 2 ustawy – Poś), ŚWIOŚ w 2010 roku wykona inwentaryzację źródeł i ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza. Inwentaryzacja obejmie dane dot. wielkości emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla, benzenu, lotnych związków organicznych - prekursorów ozonu, pyłu PM10 oraz metali ciężkich (ołowiu, kadmu, niklu, arsenu) i benzo(a)pirenu. Jeżeli zaistnieje potrzeba wykorzystania wyników inwentaryzacji na poziomie krajowym, ŚWIOŚ przekaże je do GIOŚ. Inwentaryzacja źródeł i ładunków będzie dokonywana w oparciu o dane o emisjach przesyłane do WIOŚ na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w miarę potrzeb informacje te będą uzupełniane poprzez ankietyzowanie źródeł.

Zadanie: **Pozyskiwanie informacji o źródłach emisji energii odprowadzanych do środowiska**

W celu zwiększenia zasobów informacji na temat stanu zanieczyszczenia środowiska, spowodowanego emisją energii do środowiska, na poziomie wojewódzkim będą gromadzone informacje dotyczące źródeł hałasu oraz sztucznie wytwarzanego promieniowania elektromagnetycznego.

Ewidencja źródeł hałasu na poziomie województwa prowadzona będzie w oparciu o dane gromadzone przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach monitoringu hałasu oraz działalności kontrolnej. Pozyskane informacje będą gromadzone w wojewódzkich bazach danych, a następnie będą przekazywane do centralnej bazy danych do GIOŚ. Informacje te posłużą m.in. do oceny stanu akustycznego środowiska.

W przypadku aglomeracji i głównych szlaków komunikacyjnych źródłem danych na temat emisji hałasu do środowiska będą także mapy akustyczne o których mowa w art. 118 ustawy - Poś.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach będzie również sukcesywnie gromadził informacje na temat źródeł promieniowania elektromagnetycznego, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, do których zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2007 r. Nr 158, poz.1105) zalicza się:

- stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym wynoszącym nie mniej niż 110 kV, o długości nie mniejszej niż 15 km;
- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, emitujące pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz.

Dane na temat źródeł promieniowania elektromagnetycznego będą przekazywane przez WIOŚ do GIOŚ raz w roku, celem sukcesywnego tworzenia i aktualizacji bazy źródeł PEM w skali całego kraju.

Zadanie: **Pozyskiwanie informacji o źródłach i ładunkach substancji odprowadzanych do wód lub do ziemi oraz o poborach wód.**

Na poziomie wojewódzkim podsystem emisji zanieczyszczeń do wód będzie zasilany danymi gromadzonymi przez WIOŚ, między innymi w ramach działalności kontrolnej. Istotnym źródłem informacji o emisjach zanieczyszczeń do wód będą także dane pochodzące od prowadzących instalacje, którzy są zobowiązani do prowadzenia pomiarów wielkości emisji i przekazywania ich wyników do WIOŚ, oraz wojewódzkie bazy informacji o korzystaniu ze środowiska, tworzone na podstawie ewidencji, prowadzonej przez podmioty korzystające ze środowiska, w zakresie ilości i jakości pobranej wody powierzchniowej i podziemnej, oraz ilości, stanu i składu ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi.

Do celów związanych z ogólną analizą trendów, w dalszym ciągu będą wykorzystane zagregowane dane o emisjach do wód pochodzące z systemu statystyki publicznej.

Ponadto dla potrzeb planowania lokalizacji punktów pomiarowych i zakresu prowadzonych pomiarów wykorzystywane będą wyniki prac, realizowanych w ramach implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000 r., str. 1), w tym charakterystyki obszarów dorzeczy i analizy presji.

Informacje dot. punktowych źródeł zanieczyszczeń wód w województwie będą przekazywane do GIOŚ do prac związanych z aktualizacją i rozszerzeniem informacji o punktowych i obszarowych źródłach zanieczyszczeń na poziomie krajowym.

Zadanie: **Ocena gospodarki odpadami**

Pozyskiwanie danych niezbędnych do oceny gospodarki odpadami prowadzone jest na podstawie art. 26 ustawy – Poś oraz na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz.251 z poźn. zm.). Ich analiza i ocena diagnozuje stan gospodarki odpadami w skali kraju i województwa oraz informuje o zauważalnych trendach zmian i ich przyczynach.

Podstawowe źródło danych w zakresie odpadów przemysłowych stanowić będzie wojewódzka baza danych o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami, prowadzona przez marszałka. Dostęp do wojewódzkiej bazy na mocy ustawy o odpadach posiada Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska. Do czasu uzyskania wiarygodnych danych z systemu administracyjnego źródło danych o gospodarowaniu odpadami stanowić będzie system statystyki publicznej.

Na poziomie województwa stan gospodarki odpadami będzie prezentowany również w oparciu o własne dane Inspekcji Ochrony Środowiska, gromadzone w ramach działalności kontrolnej oraz informacje o składowiskach i spalarniach odpadów zgromadzone w bazie danych na podstawie dobrowolnych ankiet, wypełnianych i przekazywanych corocznie przez zarządzających instalacjami.

Ponadto Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska gromadzi w ramach monitoringu składowisk informacje przesyłane corocznie przez zarządzających składowiskami w zakresie określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. z 2002 r. Nr 220 poz. 1858).

4. Blok – stan

Blok-**stan** obejmuje działania związane z pozyskiwaniem, gromadzeniem, analizowaniem i upowszechnianiem informacji o poziomach substancji i innych wskaźników charakteryzujących stan poszczególnych elementów przyrodniczych. W ramach bloku-**stan** wykonywane są również oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska, uwzględniające w coraz szerszym zakresie wpływ elementów presji.

Celem działań prowadzonych w bloku-**stan** jest zapewnienie odpowiednim organom informacji niezbędnych do zarządzania środowiskiem, zgodnie z ich kompetencjami, oraz wywiązywania się z obowiązków sprawozdawczych, zarówno krajowych jak i międzynarodowych. Bardzo ważnym celem tych działań jest również zapewnienie społeczeństwu możliwości dostępu do pełnej, a zarazem zrozumiałej informacji o stanie środowiska.

W ramach bloku stan, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, w latach 2010-2012 będzie realizował zadania w ramach podsystemu:

1. monitoringu jakości powietrza,
2. monitoringu jakości wód,
3. monitoringu jakości gleby i ziemi,
4. monitoringu hałasu,
5. monitoringu pól elektromagnetycznych.

W poszczególnych podsystemach monitoringu program określa podstawy prawne, zakres i częstotliwość planowanych badań własnych, a także badań wykonywanych przez inne jednostki na potrzeby PMŚ oraz sposób gromadzenia, przekazywania, udostępniania i upowszechniania informacji o środowisku.

Wyniki wykonywanych w latach 2010-2012 badań monitoringowych będą podstawą do opracowania przez WIOŚ rocznych ocen stanu środowiska w województwie świętokrzyskim, a przekazywane do krajowych baz danych w GIOŚ, także - do realizacji zobowiązań sprawozdawczych Polski wobec Komisji Europejskiej.

W celu prawidłowej realizacji zadań w zakresie monitorowania stanu poszczególnych elementów środowiska blok-**stan** zasilany będzie informacjami o presjach oraz innych czynnikach mających wpływ na jakość środowiska. Informacje te są niezbędne do oceny stanu poszczególnych elementów środowiska, weryfikacji i rozwoju programów i sieci pomiarowych oraz modelowania i prognozowania stanu poszczególnych komponentów środowiska.

4.1. Podsystem monitoringu jakości powietrza

Celem funkcjonowania podsystemu monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji i danych dotyczących poziomów substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników analiz i ocen w zakresie przestrzegania standardów jakości powietrza.

W ramach podsystemu realizowane będą pomiary, pozyskiwane i analizowane dane o poziomach substancji w otaczającym powietrzu, a także wykonywane będą analizy laboratoryjne w zakresie chemizmu opadów atmosferycznych i depozycji zanieczyszczeń do podłoża umożliwiające dodatkowo śledzenie zmian w zakresie zakwaszenia i eutrofizacji środowiska.

Dane pozyskane w ramach podsystemu stanowić będą podstawę do zarządzania jakością powietrza w województwie świętokrzyskim m.in. poprzez programy ochrony powietrza oraz do formułowania i kontroli realizacji strategii ochrony powietrza na poziomie województwa.

Dodatkowo, w ramach obowiązków sprawozdawczych, uzyskane dane będą przekazywane do GIOŚ z dalszym przeznaczeniem ich do ogólnopolskich raportów dla Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Środowiska.

Zakres monitoringu powietrza jak również odrębnie uregulowany zakres informacji, które należy udostępniać za pomocą sieci teleinformatycznych oraz przekazywać z poziomu województwa na poziom krajowy określony jest w przepisach, które stanowią:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) – art. 26 oraz art. 85-95;
- rozporządzenie MŚ z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2009 r. Nr 5, poz. 31);
- rozporządzenie MŚ z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2008 r. Nr 47, poz. 281);
- rozporządzenie MŚ z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1377);
- rozporządzenie MŚ z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2008 r. Nr 52, poz. 310);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227);

W ramach podsystemu monitoringu jakości powietrza w województwie świętokrzyskim, w latach 2010-2012 będą realizowane:

a) zadania związane z badaniem i oceną stanu zanieczyszczenia powietrza zgodnie z ustawą – Prawo ochrony środowiska transponującą wymagania dyrektywy Rady 96/62/WE z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza oraz czterech dyrektyw pochodnych[1], a od 11 czerwca 2010 r.

[1] dyrektywa Rady 1999/30/WE z dnia 22 kwietnia 1999 r. w sprawie wartości dopuszczalnych dla SO_2, NO_2, NOx, pyłu cząsteczkowego i ołowiu w powietrzu atmosferycznym (Dz. Urz. WE L 163 z 29.06.1999, str. 41);

zgodnie z wymogami prawa krajowego transponującego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str.1):

- pomiary i ocena jakości powietrza w strefach;
- pomiary stanu zanieczyszczenia powietrza pyłem PM2,5 dla potrzeb określenia krajowego celu redukcji narażenia;
- monitoring tła miejskiego pod kątem WWA;

b) zadanie związane z wdrażaniem prognoz zanieczyszczenia powietrza do systemu oceny jakości powietrza:
   - wspomaganie systemu oceny jakości powietrza metodami modelowania;

c) program badawczy dotyczący zjawisk globalnych i kontynentalnych realizowany na poziomie krajowym przez GIOŚ w ramach zobowiązań wynikających z podpisanych przez Polskę konwencji ekologicznych:
   - monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża.

Zadania te w większości będą kontynuacją dotychczasowych programów pomiarowych. Ze względu jednak na konieczność przystosowania systemu pomiarów i ocen jakości powietrza do dynamicznie zmieniających się przepisów prawodawstwa krajowego i unijnego, w tym wymogów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy wprowadzone zostaną zadania nowe np.: zadanie „Pomiary stanu zanieczyszczenia powietrza pyłem PM2,5 dla potrzeb określenia krajowego celu redukcji narażenia", „Wspomaganie systemu oceny jakości powietrza metodami modelowania", a zakres niektórych z dotychczas realizowanych zadań ulegnie znacznemu poszerzeniu. Dotyczy to przede wszystkim zadania „Pomiary i ocena jakości powietrza w strefach", w którym zakres obligatoryjnego monitoringu zostanie poszerzony o pomiary stężenia pyłu PM2,5 dla potrzeb oceny rocznej jakości powietrza w strefach.

Zadanie: **Pomiary i ocena jakości powietrza**

Obowiązek wykonywania pomiarów i oceny jakości powietrza w ramach PMŚ wynika z art. 88 ustawy – Poś, który wraz z art. 85-87 i art. 89-94 transponuje do prawa polskiego wymagania wspólnotowe.

---

dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/69/WE z dnia 16 listopada 2000 r. w sprawie wartości dopuszczalnych benzenu i tlenku węgla w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. WE L 313 z 13.12.2000, str. 12);

dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/3/WE z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ozonu w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. WE L 67 z 09.03.2002, str. 14);

dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, niklu, rtęci i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.01.2005, str. 3);

Celem realizacji zadania jest uzyskanie dla wszystkich stref w kraju informacji o poziomach substancji w powietrzu w odniesieniu do standardów jakości powietrza i innych kryteriów oceny jakości powietrza, identyfikacja obszarów wymagających poprawy jakości powietrza, a następnie monitorowanie efektywności działań podejmowanych w ramach planów i programów ochrony powietrza na jakość powietrza na obszarach przekroczeń.

Zgodnie z założeniami przyjętymi do Programu, do oceny jakości powietrza w województwie wykorzystywane będą wyniki badań realizowanych w oparciu o pomiary wykonywane w stałych punktach pomiarowych prowadzonych przez: WIOŚ, podmioty gospodarcze, jednostki naukowo-badawcze, a także w oparciu o inne dopuszczalne przepisami techniki monitoringowe.

Każdy z podmiotów uczestniczących w systemie pomiarów jakości powietrza został włączony do Programu po uprzednio dokonanych z nim uzgodnieniach.

2010

Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska – odpowiedzialny za pomiary i ocenę poziomu substancji w powietrzu – w 2010 roku będzie kontynuował pomiary stężeń substancji: SO_2, NO_2, NO, NO_x, O_3, PM10, C_6H_6, CO oraz Pb, As, Cd, Ni i BaP w pyle PM10. Dodatkowo od 2010 roku monitoringiem objęty zostanie również pył zawieszony PM2,5. Program pomiarowy wszystkich substancji dostosowywany jest do wyników ocen wstępnych dokonywanych na mocy art. 88 ust. 2 ustawy Poś, odpowiednio pod kątem poszczególnych zanieczyszczeń.

W tabeli 4.1.1. zestawiono wykaz stanowisk działających w wojewódzkim systemie oceny jakości powietrza w latach 2010-2012.

Jak wynika z zestawienia w tabeli 4.1.1 **pomiary BaP w pyle PM10**, w celu dostosowania programu do wymagań Dyrektywy 2004/107/WE oraz zgodnie z obowiązkiem wynikającym ze sporządzonej w 2006 roku „*Wstępnej oceny jakości powietrza pod kątem zawartości arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyle PM10*", będą prowadzone przez WIOŚ w pełnym zakresie WWA (BaP, BaA, BbF, BjF, BkF, IP, DBahA) na stanowisku tła miejskiego w Kielcach przy ul. Jagiellońskiej (kod stacji: SkKielJagielWios), a dodatkowo kontynuowane przez WIOŚ w zakresie BaP, na podmiejskim stanowisku pomiarowym w strefie miasta Kielce (kod stacji: SkKielKusoc).

Realizując wymogi wynikające z w/w oceny wstępnej, BaP będzie mierzony począwszy od 2010 roku również w strefie sandomiersko-pińczowskiej na terenie uzdrowiska w Busku Zdroju (kod stacji: SkBuskoWios2).

Pozostałe uruchomienie brakujących stanowisk pomiarów BaP, czyli w strefie ostrowiecko-starachowickiej oraz w powiecie kieleckim, WIOŚ planuje pod koniec 2010 roku, aby od stycznia 2011 roku uzyskiwać w tych strefach kompletne serie pomiarowe.

W przypadku strefy ostrowiecko-starachowickiej pod koniec 2010 roku planowane jest przeniesienie stanowiska PM10 i BaP ze stacji podmiejskiej w Kielcach (SkKielKusoc) na stację tła miejskiego w Starachowicach (SkStaracZlota2). Natomiast WIOŚ wstrzymuje się z decyzją o zakupie kolejnego pobornika pyłu PM10 do oznaczeń BaP w strefie powiatu kieleckiego, do czasu potwierdzenia potrzeby utworzenia stanowiska w tej strefie, co nastąpi w 2010 roku w wyniku weryfikacji oceny wstępnej pod kątem BaP w nowym układzie stref (obowiązującym już dla pyłu PM2,5 w ramach transpozycji Dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy).

Pomiary pyłu **PM2,5** będą prowadzone na dwóch stanowiskach (automatycznym i manualnym) w strefie miasta Kielce (kod stacji: SkKielJagielWios). Na terenie dużej strefy, jaką jest obszar województwa z wyłączeniem miasta Kielce, od 2010 roku prowadzone będą

pomiary pyłu PM2,5 w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w obszarze uzdrowiskowym w Busku Zdroju (kod stacji: SkBuskoWios2). W celu dostosowania programu do wymagań Dyrektywy 2008/50/WE oraz zgodnie z obowiązkiem wynikającym ze sporządzonej w 2009 roku „*Wstępnej oceny jakości powietrza pod kątem pyłu PM2,5*", pomiary tego zanieczyszczenia na drugim stanowisku w dużej strefie będą prowadzone w Starachowicach począwszy od 2011 roku, pod warunkiem pozyskania przez WIOŚ w 2010 roku środków na zakup oraz eksploatację i utrzymanie dodatkowego pobornika pyłu PM2,5.

Tabela 4.1.1. Wykaz stanowisk działających w woj. świętokrzyskim w wojewódzkim systemie oceny jakości powietrza w latach 2010-2012

Lp	Kod krajowy stanowiska	Wskaźnik	Czas uśredn.	strefy		Nazwa stanowiska	Typ pomiaru	Właściciel stanowiska	Współrzędne prostokątne stanowiska (PUWG 1992)		Stanowisko w WPMŚ [tak/nie]			Stanowisko WPMŚ, które zostanie uruchomione w roku 2010 [tak/nie]
				Nazwa strefy	Kod strefy				X	Y	2010	2011	2012	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	SkKielJagielWios	NO2	1h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	A	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
2	SkKielJagielWios	NO	1h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	A	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
3	SkKielJagielWios	NOx	1h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	A	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
4	SkKielJagielWios	SO2	1h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	A	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
5	SkKielJagielWios	CO	1h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	A	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
6	SkKielJagielWios	O3	1h	województwo świętokrzyskie	PL.26.00.c.14	Kielce, ul. Jagiellońska	A	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
7	SkKielJagielWios	PM10	1h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	A	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
8	SkKielJagielWios	PM2,5	1h	miasto Kielce	PL2601	Kielce, ul. Jagiellońska	A	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
9	SkKielJagielWios	benzen	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
10	SkKielJagielWios	PM10	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
11	SkKielJagielWios	PM2,5	24h	miasto Kielce	PL2601	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
12	SkKielJagielWios	As(PM10)	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
13	SkKielJagielWios	Cd(PM10)	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
14	SkKielJagielWios	Ni(PM10)	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
15	SkKielJagielWios	Pb(PM10)	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
16	SkKielJagielWios	BaP(PM10)	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
17	SkKielJagielWios	BaA(PM10)	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
18	SkKielJagielWios	BbF(PM10)	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
19	SkKielJagielWios	BjF(PM10)	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
20	SkKielJagielWios	BkF(PM10)	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
21	SkKielJagielWios	IP(PM10)	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
22	SkKielJagielWios	DBahA	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Jagiellońska	M	WIOŚ Kielce	613047,99	335277,99	tak	tak	tak	nie
23	SkKielKusoc	PM10	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Kusocińskiego	M	WIOŚ Kielce	612741,20	333201,55	tak	nie	nie	nie
24	SkKielKusoc	BaP(PM10)	24h	miasto Kielce	PL.26.01.m.01	Kielce, ul. Kusocińskiego	M	WIOŚ Kielce	612741,20	333201,55	tak	nie	nie	nie
25	SkNowinyCemen2	NO2	1h	powiat kielecki	PL.26.02.p.01	Nowiny, ul. Parkowa	A	Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. i ZPW Trzuskawica S.A.	607969,66	329584,26	tak	tak	tak	nie
26	SkNowinyCemen2	NO	1h	powiat kielecki	PL.26.02.p.01	Nowiny, ul. Parkowa	A	Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. i ZPW Trzuskawica S.A.	607969,66	329584,26	tak	tak	tak	nie
27	SkNowinyCemen2	NOx	1h	powiat kielecki	PL.26.02.p.01	Nowiny, ul. Parkowa	A	Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. i ZPW Trzuskawica S.A.	607969,66	329584,26	tak	tak	tak	nie
28	SkNowinyCemen2	SO2	1h	powiat kielecki	PL.26.02.p.01	Nowiny, ul. Parkowa	A	Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. i ZPW Trzuskawica S.A.	607969,66	329584,26	tak	tak	tak	nie
29	SkNowinyCemen2	PM10	1h	powiat kielecki	PL.26.02.p.01	Nowiny, ul. Parkowa	A	Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. i ZPW Trzuskawica S.A.	607969,66	329584,26	tak	tak	tak	nie
30	SkSwKrzyzZM	NO2	1h	powiat kielecki	PL.26.02.p.01	Stacja Bazowa ZMŚP Święty Krzyż	A	Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	643920,45	338699,19	tak	tak	tak	nie
31	SkSwKrzyzZM	NO	1h	powiat kielecki	PL.26.02.p.01	Stacja Bazowa ZMŚP Święty Krzyż	A	Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	643920,45	338699,19	tak	tak	tak	nie
32	SkSwKrzyzZM	NOx	1h	powiat kielecki	PL.26.02.p.01	Stacja Bazowa ZMŚP Święty Krzyż	A	Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	643920,45	338699,19	tak	tak	tak	nie
33	SkSwKrzyzZM	SO2	1h	powiat kielecki	PL.26.02.p.01	Stacja Bazowa ZMŚP Święty Krzyż	A	Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	643920,45	338699,19	tak	tak	tak	nie
34	SkOzarowOsWz	PM10	24h	strefa ostrowiecko-starachowicka	PL.26.03.z.05	Ożarów, ul. Leśna	M	Grupa Ożarów S.A.	686809,73	339200,83	tak	tak	tak	nie
35	SkOzarowMiec	PM10	24h	strefa ostrowiecko-starachowicka	PL.26.03.z.05	Mieczysławów	M	Grupa Ożarów S.A.	691844,31	345814,96	tak	tak	tak	nie
36	SkStaracZlota2	PM10	24h	strefa ostrowiecko-starachowicka	PL.26.03.z.05	Starachowice, ul. Złota	M	WIOŚ Kielce	646109,93	355941,31	nie	tak	tak	tak
37	SkStaracZlota2	BaP(PM10)	24h	strefa ostrowiecko-starachowicka	PL.26.03.z.05	Starachowice, ul. Złota	M	WIOŚ Kielce	646109,93	355941,31	nie	tak	tak	tak

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
38	SkStaracZlota2	PM2,5	24h	strefa świętokrzyska	PL2602	Starachowice, ul. Złota	M	WIOŚ Kielce	646109,93	355941,31	nie	tak	tak	tak
39	SkBuskoWios2	PM10	24h	sandomiersko-pińczowska	PL.26.04.z.07	Busko Zdrój, ul. Rokosza	M	WIOŚ Kielce	621737,23	288798,71	tak	tak	tak	nie
40	SkBuskoWios2	BaP(PM10)	24h	sandomiersko-pińczowska	PL.26.04.z.07	Busko Zdrój, ul. Rokosza	M	WIOŚ Kielce	621737,23	288798,71	tak	tak	tak	nie
41	SkBuskoWios2	PM2,5	24h	strefa świętokrzyska	PL2602	Busko Zdrój, ul. Rokosza	M	WIOŚ Kielce	621737,23	288798,71	tak	tak	tak	nie
42	SkMalogCemen2	NO2	1h	sandomiersko-pińczowska	PL.26.04.z.07	Małogoszcz, ul. 11 Listopada	A	Cementownia Małogoszcz	589536,84	327588,95	tak	tak	tak	nie
43	SkMalogCemen2	NO	1h	sandomiersko-pińczowska	PL.26.04.z.07	Małogoszcz, ul. 11 Listopada	A	Cementownia Małogoszcz	589536,84	327588,95	tak	tak	tak	nie
44	SkMalogCemen2	NOx	1h	sandomiersko-pińczowska	PL.26.04.z.07	Małogoszcz, ul. 11 Listopada	A	Cementownia Małogoszcz	589536,84	327588,95	tak	tak	tak	nie
45	SkMalogCemen2	SO2	1h	sandomiersko-pińczowska	PL.26.04.z.07	Małogoszcz, ul. 11 Listopada	A	Cementownia Małogoszcz	589536,84	327588,95	tak	tak	tak	nie
46	SkMalogCemen2	PM10	1h	sandomiersko-pińczowska	PL.26.04.z.07	Małogoszcz, ul. 11 Listopada	A	Cementownia Małogoszcz	589536,84	327588,95	tak	tak	tak	nie
47	SkPolanTrzc	PM10	24h	sandomiersko-pińczowska	PL.26.04.z.07	Połaniec, Trzcianka	M	GDF SUEZ Energia Polska S.A.	670102,44	293719,26	tak	tak	tak	nie

W tabelach 4.1.2. i 4.1.2.a. przedstawiono liczbę stanowisk działających w woj. świętokrzyskim w ramach systemu oceny jakości powietrza odpowiednio w 2010 roku i w latach 2011-2012.

Tabela 4.1.2. Liczba stanowisk działających w woj. świętokrzyskim w 2010 roku w ramach wojewódzkiego systemu oceny jakości powietrza i stanowisk uzupełniających

Parametr	**Typ pomiaru**	**Liczba stanowisk według właściciela**					
		WIOŚ	**Instytut naukowo-badawczy.**	**Zakład przemysłowy**	**Samorząd terytorialny**	**Fundacja i inne**	**Razem**
As(PM10)	manualny	1					**1**
benzen	automatyczny						
	manualny	1					**1**
	pasywny						
benzo(a)piren	manualny	3					**3**
benzo(a)antracen	manualny	1					**1**
benzo(b)fluoranten	manualny	1					**1**
benzo(j)fluoranten	manualny	1					**1**
benzo(k)fluoranten	manualny	1					**1**
dibenzo(a,h)antracen	manualny	1					**1**
Cd(PM10)	manualny	1					**1**
CO	automatyczny	1					**1**
	manualny						
Cr(PM10)	manualny						
Cu(PM10)	manualny						
etylobenzen	automatyczny						
	manualny						
formaldehyd	manualny						
	pasywny						
H2S	automatyczny						
Hg	automatyczny						
Hg(PM10)	manualny						
indeno(1,2,3-cd)piren	manualny	1					**1**
ksylen	automatyczny						
	manualny						
m,p-ksylen	automatyczny						
NH3	manualny						
Ni(PM10)	manualny	1					**1**
NO	automatyczny	1	1	2			**4**
NO2	automatyczny	1	1	2			**4**
	manualny						
	pasywny						
NOx	automatyczny	1	1	2			**4**
O3	automatyczny	1					**1**
o-ksylen	automatyczny						
Pb(PM10)	manualny	1					**1**

Parametr	Typ pomiaru	Liczba stanowisk według właściciela					
		WIOŚ	Instytut naukowo-badawczy.	Zakład przemysłowy	Samorząd terytorialny	Fundacja i inne	Razem
PM10	automatyczny	1		2			**3**
	manualny	3		3			**6**
PM2.5	automatyczny	1					**1**
	manualny	2					**2**
SO2	automatyczny	1	1	2			**4**
	manualny						
	pasywny						
toluen	automatyczny						
	manualny						
TSP	automatyczny						
	manualny						
Suma końcowa		27	4	13			**44**

Tabela 4.1.2.a. Liczba stanowisk działających w woj. świętokrzyskim w latach 2011-2012 w ramach wojewódzkiego systemu oceny jakości powietrza i stanowisk uzupełniających

Parametr	Typ pomiaru	Liczba stanowisk według właściciela					
		WIOŚ	Instytut naukowo-badawczy.	Zakład przemysłowy	Samorząd terytorialny	Fundacja i inne	Razem
As(PM10)	manualny	1					**1**
benzen	automatyczny						
	manualny	1					**1**
	pasywny						
benzo(a)piren	manualny	3					**3**
benzo(a)antracen	manualny	1					**1**
benzo(b)fluoranten	manualny	1					**1**
benzo(j)fluoranten	manualny	1					**1**
benzo(k)fluoranten	manualny	1					**1**
dibenzo(a,h)antracen	manualny	1					**1**
Cd(PM10)	manualny	1					**1**
CO	automatyczny	1					**1**
	manualny						
Cr(PM10)	manualny						
Cu(PM10)	manualny						
etylobenzen	automatyczny						
	manualny						
formaldehyd	manualny						
	pasywny						
H2S	automatyczny						
Hg	automatyczny						
Hg(PM10)	manualny						

Parametr	Typ pomiaru	Liczba stanowisk według właściciela					
		WIOŚ	Instytut naukowo-badawczy.	Zakład przemysłowy	Samorząd terytorialny	Fundacja i inne	Razem
indeno(1,2,3-cd)piren	manualny	1					**1**
ksylen	automatyczny						
	manualny						
m,p-ksylen	automatyczny						
NH3	manualny						
Ni(PM10)	manualny	1					**1**
NO	automatyczny	1	1	2			**4**
NO2	automatyczny	1	1	2			**4**
	manualny						
	pasywny						
NOx	automatyczny	1	1	2			**4**
O3	automatyczny	1					**1**
o-ksylen	automatyczny						
Pb(PM10)	manualny	1					**1**
PM10	automatyczny	1		2			**3**
	manualny	3		3			**6**
PM2.5	automatyczny	1					**1**
	manualny	3					**3**
SO2	automatyczny	1	1	2			**4**
	manualny						
	pasywny						
toluen	automatyczny						
	manualny						
TSP	automatyczny						
	manualny						
Suma końcowa		28	4	13			**45**

Przekazywanie wyników badań do WIOŚ (do bazy wojewódzkiej) przez jednostki wykonujące pomiary, jak również terminy obowiązujące WIOŚ odnośnie przekazu danych z bazy wojewódzkiej do krajowej ustalone są na podstawie *Rozporządzenia MŚ w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza,* i funkcjonują tak jak zestawiono to w tabeli 4.1.3.

Wszystkie pomiary jednostkowe ze stacji objętych wojewódzkim programem monitoringu gromadzone są regularnie w systemie informatycznej, ogólnokrajowej bazy danych JPOAT utworzonej przez GIOŚ na przełomie lat 2002/2003. System ten przeznaczony zarówno do gromadzenia jak i przetwarzania danych, na poziomie województwa, jak i na poziomie kraju, obsługuje w ramach wojewódzkiej bazy danych Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach (Wydział Monitoringu Środowiska). Format przekazywanych plików z wynikami badań do systemu JPOAT dostosowany jest do możliwości podmiotu odpowiedzialnego za realizację pomiarów. Są to dane w postaci plików pochodzących bezpośrednio z automatycznych systemów pomiarowych przetwarzane na pliki tekstowe lub dane z pozostałych pomiarów (manualnych) przesyłane w formacie Excel.

Przekazywaniu do wojewódzkiej bazy danych podlegają dane wstępnie zweryfikowane przez podmiot uczestniczący w programie pomiarowym (jednostki objęte wojewódzkim programem). W bazie źródłowej JPOAT przeprowadzana jest ostateczna weryfikacja danych, które są przekazywane drogą informatyczną, również przy wykorzystaniu systemu JPOAT do bazy krajowej administrowanej przez GIOŚ.

Tabela 4.1.3. Terminy przekazywania danych ze stacji pomiarowych monitoringu powietrza

Lp.	Wyszczególnienie	Terminy przekazywania wyników pomiarów	
		ze stacji pomiarowych do wojewódzkiej bazy danych JPOAT	z wojewódzkiej do krajowej bazy danych JPOAT
1	Wstępnie zweryfikowane miesięczne serie wyników pomiarów stężeń substancji w powietrzu: • 1 godz. - z pomiarów automatycznych • 24 godz. - z pomiarów manualnych lub automatycznych - dot. PM10, PM2,5, benzen	do 8. dnia każdego miesiąca za poprzedni miesiąc kalendarzowy	do 10. dnia każdego miesiąca za poprzedni miesiąc kalendarzowy
	• 24 godz. - z pomiarów manualnych - dot. Pb, As, Cd, Ni, BaP i WWA	do 55 dni od końca miesiąca, w którym prowadzone były pomiary	do 60 dni od końca miesiąca, w którym prowadzone były pomiary
2	Wyniki pomiarów stężeń substancji w powietrzu przekraczające poziomy alarmowe: • 1 godz. – z pomiarów automatycznych – dot. NO2, SO2, O3 • 24 godz. - z pomiarów automatycznych – PM10	do godz. 9^{oo} następnego dnia za dzień poprzedni, w którym stwierdzono przekroczenie poziomów alarmowych	do godz. 10^{oo} następnego dnia za dzień poprzedni, w którym stwierdzono przekroczenie poziomów alarmowych
3	Zweryfikowane roczne serie wyników pomiarów poziomów substancji w powietrzu z pomiarów automatycznych i manualnych	do 31 stycznia każdego roku za rok poprzedni	do 31 marca każdego roku za rok poprzedni

Zgodnie z art. 89 ustawy – Poś ŚWIOŚ będzie kontynuował wykonywanie rocznych ocen jakości powietrza wraz z klasyfikacją stref. W 2010 roku dokona oceny jakości powietrza i klasyfikacji stref za 2009 rok pod kątem zanieczyszczenia powietrza: SO_2, NO_2, NO_x, O_3, PM10, C_6H_6 i CO oraz Pb, As, Cd, Ni i BaP w pyle PM10 (w obecnie obowiązującym układzie stref).

Ocena jakości powietrza, o której mowa w art. 89 ust. 1 i 1a ustawy – Prawo ochrony środowiska, za rok 2009, sporządzona zostanie poprzez odniesienie wyników pomiarów do obowiązujących wartości kryterialnych określonych *Rozporządzeniem MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.* Termin dokonania oceny to 31 marca 2010 roku, a jej wyniki oraz klasyfikację stref Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska przekaże również do dnia 31 marca 2010 roku Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska oraz niezwłocznie Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

Wyniki badań i rocznej oceny jakości powietrza za 2009 rok, będą wykorzystane przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego do opracowania programów ochrony powietrza w strefach wskazanych do ich wykonania oraz do monitorowania skuteczności opracowywanych programów. Wyniki oceny posłużą również GIOŚ do wykonania zbiorczej oceny jakości powietrza w Polsce za 2009 rok i będą stanowić podstawę do kształtowania polityki w zakresie ochrony powietrza w kraju.

Jednocześnie w 2010 r. ŚWIOŚ dokona weryfikacji oceny wstępnej jakości powietrza dla SO_2, NO_2, NO_x, O_3, PM10, C_6H_6, CO oraz Pb, As, Cd, Ni i BaP w pyle PM10 w nowym układzie stref (określonym jak dla pyłu PM2,5 w ramach transpozycji Dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy) i odpowiednio na podstawie wyników tej oceny zostanie wykonana modernizacja wojewódzkiego systemu oceny jakości powietrza.

Wyniki wstępnej oceny jakości powietrza w strefach Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska przekaże do GIOŚ.

2011-2012

W latach 2011-2012 ŚWIOŚ będzie kontynuował pomiary SO_2, NO_2, NO, NO_x, O_3, PM10, PM2,5, C_6H_6, CO oraz Pb, As, Cd, Ni i BaP w pyle PM10, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w sieci monitoringu wynikających z oceny wstępnej sporządzonej w 2010 roku w nowym układzie stref (określonym w ramach transpozycji Dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy).

W zakresie benzo(a)pirenu oraz pyłu PM2,5 planuje się kontynuację pomiarów wdrożonych w 2010 roku w miarę dysponowania odpowiednimi środkami finansowymi.

Listę stanowisk działających w województwie świętokrzyskim w ramach systemu oceny jakości powietrza w latach 2010-2012 zestawiono w tabeli 4.1.1.

W 2011, a następnie w 2012 roku, zgodnie z art. 89 ustawy – Poś, ŚWIOŚ dokona rocznych ocen jakości powietrza odpowiednio za 2010 i 2011 rok pod kątem zanieczyszczenia powietrza SO_2, NO_2, NO_x, O_3, PM10, C_6H_6 i CO oraz Pb, As, Cd, Ni i BaP w pyle PM10 wraz z klasyfikacją stref, w nowym układzie stref. W latach 2011-2012 roczną oceną jakości powietrza dodatkowo zostanie objęty pył PM2,5.

Wyniki badań i rocznych ocen jakości powietrza będą wykorzystane przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego do opracowania programów ochrony powietrza w strefach wskazanych do ich wykonania oraz do monitorowania skuteczności opracowywanych programów. Wyniki ocen rocznych za 2010 i 2011 rok GIOŚ wykorzysta do wykonania zbiorczych ocen jakości powietrza w Polsce dla tych lat i będą stanowić podstawę do kształtowania polityki w zakresie ochrony powietrza w kraju.

Przekazywanie danych pomiarowych oraz wyników ocen rocznych uzyskanych w latach 2011-2012 będzie odbywało się na tych samych zasadach, co w roku 2010.

Raporty z ocen rocznych jakości powietrza oraz wyniki badań jakości powietrza posłużą także do wypełnienia obowiązków sprawozdawczych wynikających z prawa wspólnotowego.

Zadanie: **Pomiary stanu zanieczyszczenia powietrza pyłem PM2,5 dla potrzeb określenia krajowego celu redukcji narażenia**

Obowiązek prowadzenia pomiarów pyłu PM2,5 dla potrzeb wyznaczenia wskaźnika średniego narażenia[1] wynika z art. 15 ust. 3 oraz załącznika XIV sekcja A dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str.1), którego transpozycja do prawa polskiego jest w trakcie realizacji.

Celem zadania jest wyznaczenie wskaźnika średniego narażenia i na tej podstawie ustalenie krajowego celu redukcji narażenia na pył PM2,5.

[1] Wskaźnik Średniego Narażenia (AEI – Average Exposure Indicator) oznacza średni poziom substancji w powietrzu określony na podstawie pomiarów przeprowadzonych w obszarach tła miejskiego na całym terytorium państwa członkowskiego, odzwierciedlający narażenie ludności na działanie zanieczyszczeń.

W latach 2010-2012 na 30-32 stacjach monitoringu w kraju, zlokalizowanych na obszarach tła miejskiego w aglomeracjach i miastach powyżej 100 000 mieszkańców na terenie całego kraju będą prowadzone pomiary pyłu PM2,5 dla potrzeb wyznaczenia, a następnie monitorowania wskaźnika średniego narażenia. W granicach województwa świętokrzyskiego pomiary te będą prowadzone przez WIOŚ w Kielcach na stacji tła miejskiego przy ul. Jagiellońskiej (kod stacji: SkKielJagielWios). Szczegóły dotyczące stanowiska pomiarowego pyłu PM2,5 na tej stacji zawarte są w tabeli 4.1.1 (pozycja 11).

Od roku 2011 r. w oparciu o wyniki pomiarów GIOŚ będzie obliczał wartość roczną wskaźnika średniego narażenia na pył PM2,5. W 2012 roku na podstawie rocznych wartości wskaźnika GIOŚ wyznaczy wartość wskaźnika średniego narażenia na pył PM2,5, a następnie na jego podstawie zostanie prawnie określony krajowy cel redukcji narażenia.

Dane ze stacji tła miejskiego będą gromadzone w wojewódzkiej i krajowej bazie danych monitoringu jakości powietrza (zgodnie z terminami wskazanymi w tabeli 4.1.3.) i będą zasilać system oceny jakości powietrza, ponadto zgodnie z wymogami dotyczącymi raportowania będą przekazywane do europejskiej bazy danych (AIRBASE).

Zadanie: **Monitoring tła miejskiego pod kątem WWA**

Obowiązek pomiarów składu pyłu pod kątem zawartości WWA wynika z art. 4 ust. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, niklu, rtęci i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. WE L 23 z 26.01.2005, str. 3) transponowanego *Rozporządzeniem MŚ w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu*.

Celem zadania jest określenie udziału benzo(a)pirenu w WWA w pyle, dla którego, jako wskaźnika WWA, został określony poziom docelowy do osiągnięcia do końca 2012 r.

W latach 2010-2012 WIOŚ będzie prowadził na jednej stacji monitoringu tła miejskiego w województwie (na stacji w Kielcach przy ul. Jagiellońskiej; kod stacji: SkKielJagielWios), obok pomiarów pyłu PM10 i benzo(a)pirenu w PM10, pomiary innych WWA: benzo(a)antracenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(j)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu i dibenzo(a,h)antracenu w pyle PM10. Szczegóły dotyczące stanowisk pomiarowych poszczególnych WWA na tej stacji zawarte są w tabeli 4.1.1 (pozycje 16-22).

Dane ze stacji będą gromadzone w wojewódzkich i krajowej bazie danych monitoringu jakości powietrza (zgodnie z terminami wskazanymi w tabeli 4.1.3) i będą zasilać system oceny jakości powietrza, ponadto zgodnie z wymogami dotyczącymi raportowania będą przekazywane do europejskiej bazy danych (AIRBASE).

Mapa 4.1.1 ilustruje lokalizacje stacji monitoringu jakości powietrza działających w ramach PMŚ lub zaplanowanych do utworzenia w woj. świętokrzyskim na potrzeby systemu oceny jakości powietrza w latach 2010-2012.

Mapa 4.1.1. Lokalizacja stacji monitoringu jakości powietrza działających i planowanych do uruchomienia w latach 2010-2012 w woj. świętokrzyskim w ramach WPMŚ

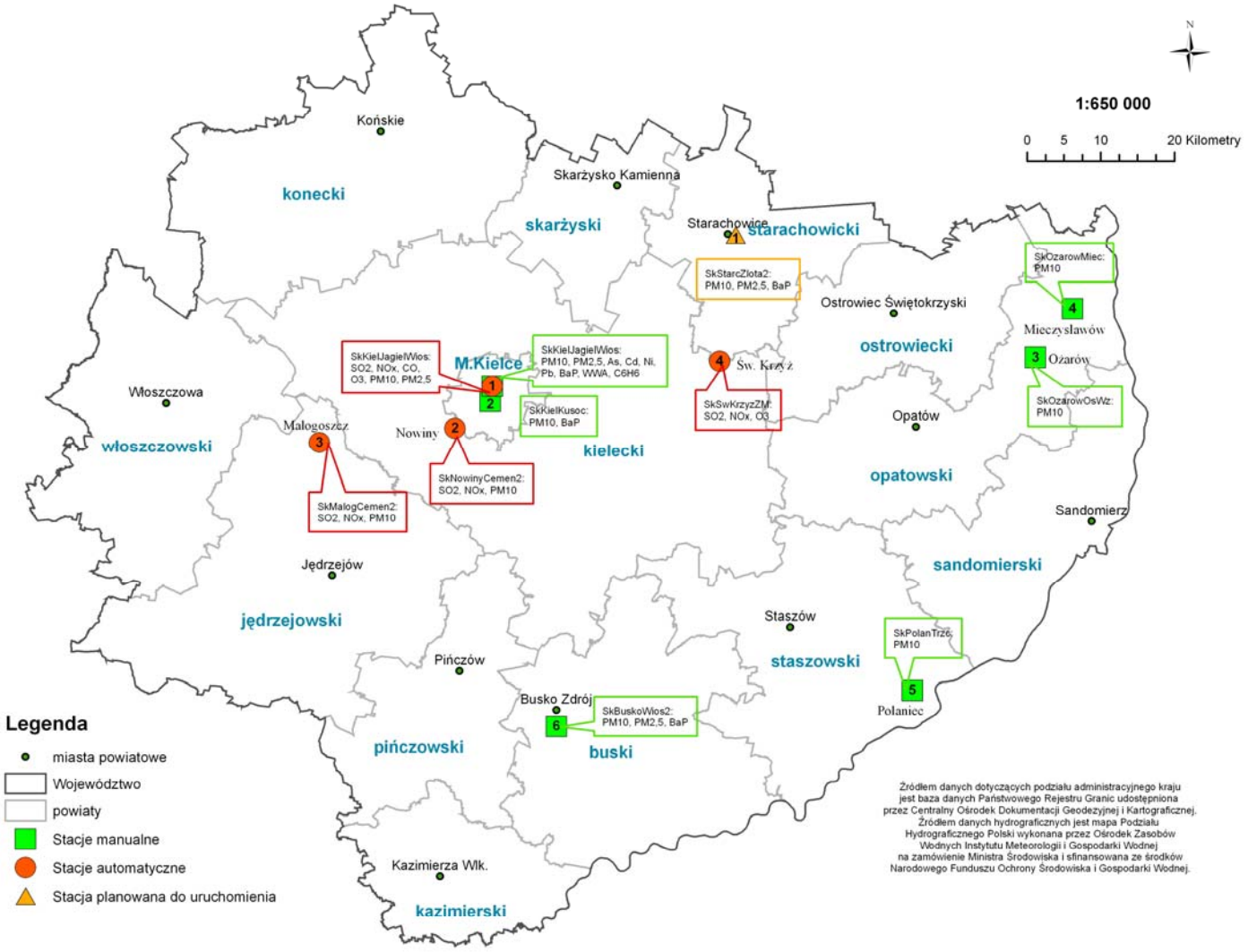

Zadanie: **Wspomaganie systemu oceny jakości powietrza metodami modelowania**

Celem zadania jest wzmocnienie systemu rocznych ocen jakości powietrza metodami modelowania rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym zgodnie z wymaganiami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str.1).

W ramach tego zadania wdrażany powinien być system prognoz krótkoterminowych (24h, 48h i 72h z krokiem czasowym 1h), które stanowiłyby podstawę do informowania społeczeństwa o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomów alarmowych oraz podejmowania działań krótkoterminowych w celu ograniczenia zagrożenia lub skrócenia czasu występowania przekroczenia. Wdrożenie systemu uzależnione jest ściśle od dysponowania środkami finansowymi na ten cel.

Udostępnianie i upowszechnianie informacji o jakości powietrza atmosferycznego

Udostępnianie i upowszechnianie wyników badań i ocen jakości powietrza następować będzie poprzez ich prezentację za pośrednictwem publicznych sieci telekomunikacyjnych oraz poprzez dostępność do opracowań tekstowych i baz danych WIOŚ.

Obowiązującą formą udostępniania informacji wynikowej jest strona internetowa WIOŚ oraz strona podmiotowa WIOŚ w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP), a także komunikaty okresowe i raport o stanie środowiska w województwie.

Zakres udostępnianych informacji, w szczególności poprzez zamieszczanie w elektronicznych bazach danych dostępnych za pośrednictwem publicznych sieci telekomunikacyjnych, określają następujące przepisy:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227);
- § 2 i 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 828).

Minimalny zakres udostępnianych informacji dotyczących jakości powietrza reguluje cytowane wyżej *rozporządzenie MŚ w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku*, które stanowi, że udostępnianie za pośrednictwem publicznych sieci telekomunikacyjnych obejmuje:

1) wykaz stref sporządzony w maksymalnie pięcioletnich odstępach czasu, uzyskany w wyniku odrębnie dla każdej substancji przeprowadzonej klasyfikacji (dot. wykazów sporządzanych na podstawie art. 88 ustawy Poś.);
2) wykaz stref sporządzany w jednorocznych odstępach czasu, uzyskany w wyniku klasyfikacji prowadzonej odrębnie dla każdej substancji (dot. wykazów sporządzanych na podstawie art. 89 ustawy Poś.);
3) wyniki pomiarów poziomu substancji w powietrzu: w aglomeracjach powyżej 250 tys. mieszkańców (nie dotyczy woj. świętokrzyskiego), w strefach w których poziom substancji w powietrzu jest wyższy od górnego progu oszacowania, a nie przekracza poziomu dopuszczalnego oraz w strefach, w których poziom substancji przekracza poziom dopuszczalny.

Wstępna ocena jakości powietrza dokonana w 2010 roku pod kątem substancji: SO_2, NO_2, NO_x, O_3, PM10, C_6H_6 i CO oraz Pb, As, Cd, Ni i BaP w pyle PM10 podlegać będzie udostępnieniu za pośrednictwem publicznych sieci telekomunikacyjnych w terminie jednego miesiąca od jej opracowania.

Oceny roczne sporządzone w latach 2010-2012, podlegać będą udostępnieniu za pośrednictwem publicznych sieci telekomunikacyjnych w terminie do sześciu miesięcy od zakończenia roku, którego dotyczą.

Wyniki pomiarów dokonywanych w latach 2010-2012 na stanowiskach działających w ramach wojewódzkiego systemu oceny, udostępniane będą w bazie danych zgodnie z terminami określonymi w załączniku do *rozporządzenia MŚ w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku* (terminy dotyczą: doby, godziny lub miesiąca w zależności od substancji i czasu uśredniania wyników i zestawiono je również w tabeli 4.1.3.).

Informacje zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) na stronie podmiotowej WIOŚ wynikają z ustawy o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz. U. Nr 10, poz. 68).

Inną formą upowszechniania informacji będą komunikaty WIOŚ, zamieszczane w Internecie (na stronie www.kielce.pios.gov.pl) i przekazywane społeczeństwu poprzez środki masowego przekazu, informujące o poziomie stężeń substancji w powietrzu, wydawane okresowo, w sytuacjach uzasadnionych występowaniem stanów ekstremalnych do typowego stanu czystości powietrza na danym obszarze.

Zadanie: **Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża**

Celem realizacji zadania jest dostarczenie danych o ładunkach substancji zakwaszających, biogenów oraz metali ciężkich deponowanych do podłoża wraz z opadem atmosferycznym. Dane te umożliwiają śledzenie trendów i tym samym ocenę skuteczności programów redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza; ponadto mogą być wykorzystywane do bilansowania związków eutrofizujących w ramach ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z rolnictwa.

Wyniki badań chemizmu opadów atmosferycznych będą mogły stanowić wkład do rewizji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/81/WE z dnia 23 października 2001 r. w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczenia powietrza (Dz. Urz. WE L 309 z 27.11.2001, str. 22) oraz służyć do realizacji zadań Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości, dotyczących zwalczania eutrofizacji i zakwaszenia środowiska.

Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych w latach 2010-2012 stanowić będzie kontynuację programu pomiarowego w sieci krajowej, do której należy jeden punkt z terenu województwa świętokrzyskiego należący do stacji synoptycznej IMGW w Sandomierzu.

Opad atmosferyczny zbierany będzie przez IMGW w sposób ciągły. Równolegle z poborem próbek opadu prowadzone będą pomiary i obserwacje wysokości i rodzaju opadu, kierunki i prędkości wiatru oraz temperatury powietrza.

Próby opadu z punktu pomiarowo-kontrolnego w Sandomierzu dostarczane będą do Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, które wykona co miesiąc analizy chemiczne obejmujące stężenia anionów: SO_4^{2-}, NO_2^-, NO_3^-, Cl^-, kationów: NH_4^+, Na^+, Ca^{2+}, Mg^{2+}, K^+ a także metali ciężkich (Zn, Cu, Fe, Pb, Ni, Cd, Cr, Mn), azotu ogólnego i fosforu ogólnego, odczynu pH oraz przewodności elektrolitycznej w opadach atmosferycznych. Wyniki comiesięcznych analiz przekazywane będą do Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddziału we Wrocławiu.

Szacowanie miesięcznych i rocznych depozycji oraz ocenę w powiązaniu z wrażliwością receptorów (gleb, ekosystemów glebowo-leśnych, wód powierzchniowych) będzie wykonywał wrocławski oddział IMGW, sprawujący merytoryczny nadzór nad realizacją programu.

Zestawienia wyników pomiarów stężeń oraz wyników obliczeń depozycji w formie tabel i map, w tym prezentację wyników badań w systemie GIS dla województwa świętokrzyskiego przygotowuje IMGW O/Wrocław.

WIOŚ będzie wykorzystywał te informacje do sporządzania raportów o stanie środowiska oraz będzie udostępniał je zainteresowanym na podstawie Ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227);

4.2. Podsystem monitoringu jakości wód

4.2.1. Monitoring wód powierzchniowych – wody śródlądowe

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.– Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.[1]) zwanej dalej ustawą – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych należą do kompetencji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego. Oceny stanu wód powierzchniowych są wykorzystywane do zintegrowanego zarządzania wodami w układzie dorzeczy; stąd konieczne jest zapewnienie spójności badań i ocen realizowanych w ramach monitoringu wód.

Zakres i sposób badań oraz kryteria oceny stanu wód określają rozporządzenia do ustawy – Prawo wodne:

- rozporządzenie MŚ z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 176, poz.1455);
- rozporządzenie MŚ z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać morskie wody wewnętrzne i wody przybrzeżne będące środowiskiem życia skorupiaków i mięczaków (Dz. U. z 2002 r. Nr 176, poz. 1454);
- rozporządzenie MŚ z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 241, poz. 2093);
- rozporządzenie MŚ z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. z 2002 r. Nr 204, poz. 1728);
- rozporządzenie MŚ z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 143, poz. 896);
- rozporządzenie MŚ z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 162, poz. 1008);
- rozporządzenie MŚ z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 81, poz. 685);
- rozporządzenie MŚ z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 122, poz. 1018).

[1] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2255, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 21, poz.125, Nr 64, poz. 427, Nr 75, poz. 493, Nr 88, poz. 587, Nr 147, poz. 1033, Nr 176, poz.1238, Nr 181, poz.1286 i Nr 231, poz. 1704 oraz z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 i 227, poz. 1505

W ramach podsystemu monitoringu jakości wód powierzchniowych w województwie świętokrzyskim w latach 2010-2012 będą realizowane następujące zadania:

- badania i ocena stanu rzek,
- badania i ocena potencjału ekologicznego i stanu chemicznego zbiorników zaporowych,
- badania i ocena jakości osadów dennych w rzekach,
- badanie i ocena stanu elementów hydromorfologicznych wód powierzchniowych.

Program monitoringu realizowany będzie w 49 jednolitych częściach wód powierzchniowych (JCWP), w tym w 48 - rzecznych i w 1 - na zbiorniku zaporowym, w zakresie monitoringu diagnostycznego i/lub operacyjnego oraz badawczego. W okresie objętym niniejszym Programem przebadane zostaną, w ramach przynajmniej jednego cyklu rocznego, wszystkie diagnostyczne punkty pomiarowo-kontrolne oraz punkty operacyjne rzek i zbiorników zaporowych. Operacyjne punkty pomiarowo-kontrolne zlokalizowane w jednolitych częściach wód powierzchniowych, w których jest lub było zlokalizowane źródło zanieczyszczeń o potencjalnej możliwości zrzutu substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w szczególności substancji priorytetowych, lub dla których wyniki monitoringu diagnostycznego wskazały, że jedna z tych substancji występuje w ilości przekraczającej dopuszczalne stężenia, objęte będą badaniami corocznie, w zakresie tych substancji. Badania w celowych punktach monitoringu operacyjnego będą prowadzone z częstotliwością odpowiednią dla celów, jakim służy dany punkt z tym, że w przypadku punktów do oceny wód przeznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych - nie rzadziej niż 1 raz na 3 lata (tj. każdy punkt objęty będzie przynajmniej jednym cyklem rocznym monitoringu w okresie trzech lat). Punkty celowe służące do oceny wód przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia będą badane w każdym roku.

Punkty celowe zlokalizowane zostały w oparciu o wykazy wód przekazane przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, przy czym w przypadku wód przeznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych badaniami objęte są co najmniej te, które uznano jednocześnie za jednolite części wód zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych.

Dla badawczych punktów pomiarowo-kontrolnych rozporządzenie MŚ *w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych*, nie określa minimalnego programu badań, ani ich częstotliwości. Program został ustalany pod kątem przyczyn, dla których monitoring badawczy został wdrożony.

W ramach poszczególnych rodzajów monitoringu w województwie świętokrzyskim prowadzone będą badania wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach. Badanie wskaźników hydromorfologicznych wykonywane będą przez służbę hydrologiczno-meteorologiczną. Wyniki badań monitoringowych wód powierzchniowych wykonanych przez WIOŚ gromadzone będą w wojewódzkiej bazie danych z wykorzystaniem systemu komputerowego „JaWo" i w formacie arkuszy Excel (wyniki badań substancji priorytetowych i elementów biologicznych) oraz przekazywane co pół roku do GIOŚ.

Corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach dokona oceny stanu ekologicznego i chemicznego (lub potencjału ekologicznego w przypadku sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód) w tych jednolitych częściach wód, które objęte były monitoringiem diagnostycznym w roku poprzedzającym (w 2010 r. ocena za rok 2009 itd.).

Dane i wyniki oceny stanu jednolitych części wód uzyskane w efekcie realizacji programu monitoringu diagnostycznego w latach 2010-2012 posłużą do wykonania w roku 2013, na poziomie krajowym, zbiorczego zestawienia oceny stanu wód w dorzeczu, wraz z ekstrapolacją wyników na jednolite części wód nieobjęte tym rodzajem monitoringu.

Dla jednolitych części wód objętych monitoringiem operacyjnym w operacyjnych punktach pomiarowo-kontrolnych ocena stanu wód wykonywana będzie corocznie, w zakresie wynikającym ze zrealizowanego w danym roku programu badawczego (ocena stanu ekologicznego, względnie, w przypadku sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód, potencjału ekologicznego i/lub ocena stanu chemicznego). Ocena wyników uzyskanych w celowych punktach pomiarowo-kontrolnych wykonywana będzie zgodnie z kalendarzem określonym w odpowiednich aktach prawnych.

Oceny jednolitych części wód będą wykonywane przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska w układzie zlewniowym, a następnie weryfikowane i scalane do obszarów dorzeczy przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Na potrzeby odbiorców wojewódzkich, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach będzie prezentował ww. oceny również w układzie granic administracyjnych województwa świętokrzyskiego.

Ocena stanu wód rzecznych zostanie wykonana w oparciu o zapisy rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz do czasu uzupełnienia jego zapisów, w oparciu o opracowane przez GIOŚ metodyki.

4.2.1.1 Monitoring wód powierzchniowych – rzeki

Zadanie: **Badania i ocena stanu rzek**

Lata 2010-2012 w zakresie badań i oceny stanu jednolitych części wód rzecznych będą pierwszą częścią sześcioletniego (od 2010 do 2015) cyklu gospodarowania wodami. Głównym celem zadania jest dostarczenie wiedzy o stanie ekologicznym (lub potencjale ekologicznym) i stanie chemicznym rzek na terenie województwa świętokrzyskiego, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi.

Program monitoringu rzek województwa świętokrzyskiego określający prowadzenie badań, lokalizację punktów pomiarowych i realizowany zakres analiz ustalony został zgodnie z założeniami „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2010-2012" zatwierdzonego 22 października 2009 r. przez Ministra Środowiska oraz obowiązującymi przepisami prawa.

W województwie świętokrzyskim w latach 2010-2012 prowadzone będą badania jakości wód w rzekach wg programu obejmującego monitoring diagnostyczny i operacyjny (w operacyjnych i celowych punktach pomiarowo-kontrolnych). Zweryfikowana sieć monitoringu diagnostycznego (MD) i monitoringu operacyjnego (MO) obejmuje 50 punktów pomiarowo - kontrolnych z tego 45 ppk zlokalizowanych jest w naturalnych, a 5 w silnie zmienionych jednolitych częściach wód. Monitoring **diagnostyczny** realizowany będzie w 22 ppk z podziałem na lata 2011-2012, natomiast monitoring **operacyjny** zaplanowany został w 50 punktach rzecznych, w tym w 47 punktach celowych (mapa 4.2.1.1.1. i tabela 4.2.1.1.2).

W ramach monitoringu wód powierzchniowych województwa świętokrzyskiego, w latach 2010-2012 monitoringiem operacyjnym objęte zostaną jednolite części wód:

- zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych (49 ppk)
- na obszarze wrażliwym na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych (49 ppk),
- zaliczone do wód stanowiących miejsce bytowania ryb (36 ppk),
- znajdujące się na obszarach ochrony siedlisk i gatunków – Natura 2000 (6 ppk),
- znajdujące się na obszarach objętych innymi formami ochrony (33 ppk),
- wyznaczone jako wody powierzchniowe, wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (1 ppk),
- wyznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych (3 ppk).

Częstotliwość badań będzie zróżnicowana i zależy od rodzaju monitoringu oraz celu, dla którego dany punkt pomiarowo-kontrolny został wyznaczony oraz od badanego parametru. Dla diagnostycznych punktów pomiarowo-kontrolnych obowiązuje ujednolicony zakres pomiarowy, obejmujący elementy biologiczne (częstotliwość pomiarów od 1 do 6 razy w roku, w zależności od wskaźnika i typu rzeki), fizykochemiczne (w tym wskaźniki charakteryzujące warunki termiczne, warunki tlenowe, zanieczyszczenia organiczne, zasolenie, zakwaszenie oraz substancje biogenne; częstotliwość pomiarów od 1 do 12 razy w roku), a także substancje chemiczne (12 razy w roku). Przebadane zostaną wszystkie diagnostyczne punkty pomiarowo-kontrolne (każdy z ppk objęty zostanie jednym pełnym rocznym cyklem badań). Operacyjne punkty pomiarowo-kontrolne objęte będą badaniami w zakresie elementów biologicznych i fizykochemicznych jednym cyklem rocznym, przy czym ppk wyznaczone w jednolitych częściach wód, w których jest lub było zlokalizowane źródło zanieczyszczeń o potencjalnej możliwości zrzutu substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w szczególności substancji priorytetowych, lub dla których wyniki monitoringu diagnostycznego wskazały, że którakolwiek z tych substancji występuje w ilości przekraczającej dopuszczalne stężenia, zostaną objęte corocznym monitoringiem w zakresie elementów chemicznych.

W przypadku punktów operacyjnych i celowych monitoringu operacyjnego, zakres pomiarowy ustalano osobno dla każdego punktu, w zależności od charakteru presji (dla punktów operacyjnych) oraz celu, któremu służy dany punkt (dla punktów celowych).

Mapa 4.2.1.1.1. Lokalizacja punktów sieci monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i badawczego w woj. świętokrzyskim na lata 2010-2012

Rok 2010

W roku 2010 badania jakości wód w rzekach prowadzone będą wg programu monitoringu operacyjnego rzek, który łącznie obejmuje 37 punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na rzekach naturalnych (33 ppk) i silnie zmienionych (4 ppk). Badaniami objęte zostaną jednolite części wód powierzchniowych:

- zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych (36 ppk),
- na obszarze wrażliwym na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych (36 ppk),
- zaliczone do wód wyznaczonych do bytowania ryb (10 ppk),
- znajdujące się na obszarach ochrony siedlisk i gatunków – Natura 2000 (1 ppk),
- znajdujące się na obszarach objętych innymi formami ochrony (12 ppk),
- wyznaczone jako wody powierzchniowe, wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (1 ppk),
- wyznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych (3 ppk).

Operacyjne punkty pomiarowo-kontrolne objęte będą badaniami w zakresie elementów biologicznych i fizykochemicznych przynajmniej jednym cyklem rocznym, zaś badania elementów chemicznych będą prowadzone corocznie (w przypadku punktów zlokalizowanych w jednolitych częściach wód powierzchniowych, w których jest lub było zlokalizowane źródło zanieczyszczeń o potencjalnej możliwości zrzutu substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w szczególności substancji priorytetowych, lub dla których wyniki monitoringu diagnostycznego wskazały, że jedna z tych substancji występuje w ilości przekraczającej dopuszczalne stężenia). Częstotliwość i zakres badań w punktach MO celowego jest zróżnicowana i zależy od celu, dla którego dany punkt pomiarowo kontrolny został wyznaczony.

W roku 2010 wykonywana będzie ocena stanu ekologicznego i stanu chemicznego (lub potencjału ekologicznego w przypadku sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód) w tych jednolitych częściach wód, które objęte były monitoringiem diagnostycznym i/lub operacyjnym w roku poprzedzającym.

Wykonane również zostaną oceny przydatności wód powierzchniowych do bytowania ryb oraz wód wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, badanych w ramach sieci celowych punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu operacyjnego.

Wypełniając obowiązki nałożone art. 47 ust.6 ustawy - Prawo wodne, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach dokona oceny stopnia eutrofizacji śródlądowych wód powierzchniowych. Ocena będzie obejmowała lata 2007-2009 i wykonana zostanie wg zapisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 162, poz. 1008) oraz metodyki opracowanej przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Pod uwagę brane będą wskaźniki charakteryzujące warunki tlenowe, warunki biogenne, a także wybrany element biologiczny.

Rok 2011

W roku 2011 zaplanowano badania stanu rzek wg programu obejmującego monitoring diagnostyczny i/lub operacyjny w 32 punktach pomiarowo- kontrolnych zlokalizowanych na naturalnych jednolitych częściach wód (29 ppk) i silnie zmienionych częściach wód (3 ppk).

W ramach monitoringu diagnostycznego badaniami zostaną objęte naturalne jednolite części wód w 11 punktach pomiarowo - kontrolnych.

Monitoringiem operacyjnym objęte zostaną jednolite części wód powierzchniowych:

- zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych (31 ppk),
- na obszarze wrażliwym na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych (31 ppk),
- zaliczone do wód wyznaczonych do bytowania ryb (14 ppk),
- znajdujące się na obszarach ochrony siedlisk i gatunków – Natura 2000 (3 ppk),
- znajdujące się na obszarach objętych innymi formami ochrony (9 ppk),
- wyznaczone jako wody powierzchniowe, wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (1 ppk),
- wyznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych (1 ppk).

W ramach monitoringu operacyjnego i/lub diagnostycznego w roku 2011 prowadzone będą badania wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych, w zakresie zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa. Dla diagnostycznych punktów pomiarowo-kontrolnych obowiązuje ujednolicony zakres pomiarowy, obejmujący elementy biologiczne (częstotliwość pomiarów od 1 do 6 razy w roku, w zależności od wskaźnika i typu rzeki), fizykochemiczne (w tym wskaźniki charakteryzujące warunki termiczne, warunki tlenowe, zanieczyszczenia organiczne, zasolenie, zakwaszenie oraz substancje biogenne; częstotliwość pomiarów od 1 do 12 razy w roku), a także substancje chemiczne (12 razy w roku). W przypadku punktów operacyjnych i celowych monitoringu operacyjnego, zakres pomiarowy ustalano osobno dla każdego punktu, w zależności od charakteru presji (dla punktów operacyjnych) oraz celu, któremu służy dany punkt (dla punktów celowych).

W roku 2011 wykonywana będzie ocena stanu ekologicznego i/lub chemicznego (lub potencjału ekologicznego w przypadku sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód) w tych jednolitych częściach wód, które objęte były monitoringiem w roku 2010.

Wykonane również zostaną oceny przydatności wód powierzchniowych do bytowania ryb oraz wód wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, badanych w ramach sieci celowych punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu operacyjnego.

Dodatkowo, w I połowie 2011 roku, zostanie sporządzona ocena stopnia eutrofizacji wód powierzchniowych obejmująca lata 2008-2010.

Rok 2012

W roku 2012 badania jakości wód w rzekach w województwie świętokrzyskim prowadzone będą wg programu monitoringu diagnostycznego i operacyjnego w 31 punktach pomiarowo kontrolnych zlokalizowanych na naturalnych częściach wód (29 ppk) i silnie zmienionych jednolitych częściach wód (2 ppk). Program monitoringu diagnostycznego realizowany będzie w 11 jednolitych częściach wód, natomiast monitoringiem operacyjnym objęte zostaną jednolite części wód powierzchniowych, które są:

- zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych (30 ppk),
- na obszarze wrażliwym na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych (30 ppk),
- zaliczone do wód wyznaczonych do bytowania ryb (14 ppk),
- znajdujące się na obszarach ochrony siedlisk i gatunków – Natura 2000 (2 ppk),
- znajdujące się na obszarach objętych innymi formami ochrony (12 ppk),
- wyznaczone jako wody powierzchniowe, wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (1 ppk),
- wyznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych (2 ppk).

W roku 2012 wykonywana będzie ocena stanu ekologicznego i/lub chemicznego (lub potencjału ekologicznego w przypadku sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód) w tych jednolitych częściach wód, które objęte były monitoringiem diagnostycznym i/lub operacyjnym w roku 2011.

Wykonane również zostaną oceny wód przeznaczonych do bytowania ryb oraz wód wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, badanych w ramach sieci celowych punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu operacyjnego.

W tabeli 4.2.1.1.1. i 4.2.1.1.3. zestawiono, zaplanowane na lata 2010-2012, programy monitoringu w punktach pomiarowo-kontrolnych rzek. Natomiast tabela 4.2.1.1.2. zawiera zestawienie punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu rzek na lata 2010-2012.

Szczegółowy program badawczy w poszczególnych punktach pomiarowych, zlokalizowanych na rzekach, został opracowany w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oraz zamieszczony, z podziałem na poszczególne lata: 2010, 2011, 2012, odpowiednio w tabelach nr 4.2.1.1.4; 4.2.1.1.5; 4.2.1.1.6. Program został zapisany na płycie CD, dołączonej do niniejszego programu.

Tabela 4.2.1.1.1. Zestawienie programów monitoringu realizowanych w okresie 2010-2012 w jednolitych częściach wód rzecznych

Rok		Całkowita liczba ppk*	Kod realizowanego programu									
			MD	MO_O	MOEU	MORO	MONA	MORY	MORE	MOPI	MOIN	MB
2010	Liczba ppk objętych monitoringiem (jednolite części wód naturalne)	33	-	32	32	-	10	7	-	1	-	-
	Liczba ppk objętych monitoringiem (jednolite części wód sztuczne i silnie zmienione)	4	-	4	4	-	3	3	-	-	-	-
2011	Liczba ppk objętych monitoringiem (jednolite części wód naturalne)	29	11	28	28	-	11	13	1	1	-	-
	Liczba ppk objętych monitoringiem (jednolite części wód sztuczne i silnie zmienione)	3	-	3	3	-	1	1	-	-	-	-
2012	Liczba ppk objętych monitoringiem (jednolite części wód naturalne)	29	11	28	28	-	14	14	2	1	-	-
	Liczba ppk objętych monitoringiem (jednolite części wód sztuczne i silnie zmienione)	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-

*Całkowita liczba ppk jest liczbą lokalizacji ppk monitoringu w danym roku i może się różnić od sumy punktów objętych poszczególnymi programami monitoringu

Tabela 4.2.1.1.2. Punkty pomiarowo-kontrolne monitoringu rzek

l.p.	Nazwa rzeki	Kod JCW	Nazwa Punktu	Kod Punktu	Kilometr rzeki	Dł. geogr.[1)]	Szer. geogr.[1)]	Nazwa dorzecza	Województwo	Powiat	Gmina
1	Bobrza	PLRW200082164899	Radkowice	PL01S1001_1468	4,5	20,522170	50,780420	Wisły	świętokrzyskie	kielecki	Chęciny
2	Brzeźnica	PLRW20007216529	Borszowice	PL01S1001_1469	0,5	20,484080	50,640170	Wisły	świętokrzyskie	jędrzejowski	Imielno
3	Chodcza	PLRW20006216452	Zastawie	PL01S1001_1470	2,0	20,650470	50,772390	Wisły	świętokrzyskie	kielecki	Morawica
4	Czarna Nida	PLRW20008216437	Marzysz	PL01S1001_1471	33,5	20,708890	50,777470	Wisły	świętokrzyskie	kielecki	Daleszyce
5	Czarna Nida	PLRW20008216459	Bieleckie Młyny	PL01S1001_1472	24,3	20,633330	50,753920	Wisły	świętokrzyskie	kielecki	Morawica
6	Czarna Nida	PLRW2000921649	Tokarnia	PL01S1001_1473	5,8	20,452600	50,774270	Wisły	świętokrzyskie	kielecki	Chęciny
7	Grabówka	PLRW2000621616	uj. do Białej Nidy	PL01S1001_1474	0,3	20,291580	50,729070	Wisły	świętokrzyskie	jędrzejowski	Małogoszcz
8	Jedlnica	PLRW20006216192	uj. do Białej Nidy	PL01S1001_1481	1,3	20,311270	50,729480	Wisły	świętokrzyskie	jędrzejowski	Sobków
9	Łososina(Wierna Rzeka)	PLRW20005216292	Fanisławiczki	PL01S1001_1475	16,0	20,328540	50,881770	Wisły	świętokrzyskie	kielecki	Łopuszno
10	Maskalis	PLRW2000721685	Chotel Czerwony	PL01S1001_1476	10,1	20,702180	50,377940	Wisły	świętokrzyskie	buski	Wiślica
11	Mierzawa	PLRW2000921669	Pawłowice	PL01S1001_1477	2,0	20,462140	50,504780	Wisły	świętokrzyskie	pińczowski	Michałów
12	Nida(Biała Nida)	PLRW2000921639	Żerniki	PL01S1001_1478	99,0	20,406010	50,755530	Wisły	świętokrzyskie	jędrzejowski	Sobków
13	Nida	PLRW20001021699	Wiślica	PL01S1001_1479	23,2	20,665390	50,342890	Wisły	świętokrzyskie	buski	Wiślica

14	Nida	PLRW20001021699	Nowy Korczyn	PL01S1001_1480	6,1	20,804060	50,296440	Wisły	świętokrzyskie	buski	Nowy Korczyn
15	Silnica	PLRW20006216488	Białogon	PL01S1001_1482	0,9	20,561000	50,857670	Wisły	świętokrzyskie	miasto Kielce	Kielce
16	Sufraganiec	PLRW200062164869	Podgórze	PL01S1001_1483	0,2	20,545920	50,866750	Wisły	świętokrzyskie	miasto Kielce	Kielce
17	Warkocz	PLRW200062164469	dr. Suków-Daleszyce	PL01S1001_1484	1,7	20,725690	50,813030	Wisły	świętokrzyskie	kielecki	Daleszyce
18	Małoszówka	PLRW200062139869	Kazimierza Wielka	PL01S1001_1485	0,1	20,501780	50,267860	Wisły	świętokrzyskie	kazimierski	Kazimierza Wielka
19	Nidzica	PLRW20009213989	Piotrowice	PL01S1001_1486	3,6	20,650600	50,205240	Wisły	świętokrzyskie	kazimierski	Opatowiec
20	Szarbiówka	PLRW200062139849	Skalbmierz	PL01S1001_1487	1,5	20,420720	50,324060	Wisły	świętokrzyskie	kazimierski	Skalbmierz
21	Łagowica	PLRW2000921783	Józefów	PL01S1001_2089	1,3	21,057997	50,665867	Wisły	świętokrzyskie	kielecki	Raków
22	Czarna Staszowska	PLRW20009217817	Raków	PL01S1001_3298	43,7	21,026640	50,677709	Wisły	świętokrzyskie	kielecki	Raków
23	Czarna Staszowska	PLRW2000921789	Połaniec	PL01S1001_1496	4,8	21,283470	50,434530	Wisły	świętokrzyskie	staszowski	Połaniec
24	Wschodnia	PLRW20009217889	Zrębin	PL01S1001_1497	1,0	21,262470	50,440500	Wisły	świętokrzyskie	staszowski	Połaniec
25	Koprzywianka	PLRW200019219499	Andruszkowice	PL01S1001_1488	2,1	21,703500	50,662000	Wisły	świętokrzyskie	sandomierski	Samborzec
26	Opatówka	PLRW20009231499	Słupcza	PL01S1001_1489	2,5	21,816310	50,744060	Wisły	świętokrzyskie	sandomierski	Dwikozy
27	Kanał Strumień	PLRW200019217699	Ruszcza	PL01S1001_2090	4,5	21,225960	50,395645	Wisły	świętokrzyskie	staszowski	Połaniec
28	Strzegomka	PLRW2000621912	dr. Połaniec - Osiek	PL01S1001_1491	3,8	21,400100	50,489620	Wisły	świętokrzyskie	staszowski	Osiek
29	Wisła	PLRW200021213999	Opatowiec	PL01S1001_1492	160	20,727220	50,242030	Wisły	świętokrzyskie	kazimierski	Opatowiec
30	Wisła	PLRW20002121999	Sandomierz	PL01S1001_1493	268,4	21,759860	50,675440	Wisły	świętokrzyskie	sandomierski	Sandomierz
31	Kamionka	PLRW20005234312	Bzin-uj. do Kamiennej	PL01S1001_3219	0,2	20,847262	51,100854	Wisły	świętokrzyskie	skarżyski	Skarżysko-Kam.
32	Kamienna	PLRW20005234312	Bzin	PL01S1001_1500	112,3	20,846170	51,101620	Wisły	świętokrzyskie	skarżyski	Skarżysko-Kam
33	Kamienna	PLRW2000823459	Michałów	PL01S1001_1502	85,0	21,100470	51,012470	Wisły	świętokrzyskie	starachowicki	Starachowice
34	Kamienna	PLRW2000823479	Nietulisko	PL01S1001_1504	67,7	21,268360	50,970440	Wisły	świętokrzyskie	ostrowiecki	Kunów
35	Kamienna	PLRW200010234939	Krasków	PL01S1001_1505	48,0	21,494390	50,904810	Wisły	świętokrzyskie	ostrowiecki	Ćmielów
36	Kamienna	PLRW20001023499	Wola Pawłowska	PL01S1001_1506	6,2	21,759250	51,056470	Wisły	mazowieckie	lipski	Solec nad Wisłą
37	Kamionka (Szewnianka)	PLRW20006234929	Ostrowiec Świętokrzyski	PL01S1001_1507	0,5	21,390690	50,928560	Wisły	świętokrzyskie	ostrowiecki	Ostrowiec Św.
38	Lubianka	PLRW20005234389	uj. do Kamiennej	PL01S1001_1508	0,8	21,086030	51,015360	Wisły	świętokrzyskie	ostrowiecki	Kunów
39	Młynówka	PLRW20006234378	Starachowice	PL01S1001_1509	0,2	21,084780	51,029500	Wisły	świętokrzyskie	starachowicki	Starachowice
40	Oleśnica	PLRW20006234329	Skarżysko-Kamienna	PL01S1001_1510	2	20,911190	51,121140	Wisły	świętokrzyskie	skarżyski	Skarżysko Kam.
41	Pokrzywianka	PLRW20006234849	Cząstków	PL01S1001_1511	9,7	21,120528	50,897528	Wisły	świętokrzyskie	kielecki	Nowa Słupia
42	Świslina	PLRW20006234839	Rzepin	PL01S1001_3295	18,2	21,091778	50,973139	Wisły	świętokrzyskie	starachowicki	Pawłów
43	Świślina	PLRW2000923489	Nietulisko-uj. do Kamiennej	PL01S1001_1512	0,5	21,265870	50,969430	Wisły	świętokrzyskie	ostrowiecki	Kunów

44	Barbarka	PLRW20006254489	Skórnice	PL01S1001_1513	13,5	20,059780	51,138700	Wisły	świętokrzyskie	konecki	Fałków
45	Krasna	PLRW20006254429	Stara Wieś	PL01S1001_3296	0,4	20,475983	51,128933	Wisły	świętokrzyskie	konecki	Końskie
46	Czarna Malenicka	PLRW20009254459	Jacentów	PL01S1001_1514	42,6	20,257860	51,123250	Wisły	świętokrzyskie	konecki	Radoszyce
47	Czarna Struga	PLRW20006254269	Rudka	PL01S1001_1515	1,1	19,985640	50,926940	Wisły	świętokrzyskie	włoszczowski	Kluczewsko
48	Czarna Maleniecka	PLRW20009254479	Maleniec	PL01S1001_3218	34,1	20,194611	51,176083	Wisły	świętokrzyskie	konecki	Ruda Maleniecka
49	Czarna Włoszczowska	PLRW2000925429	Ciemiętniki	PL01S1001_1516	1,5	19,853080	50,947360	Wisły	świętokrzyskie	włoszczowski	Kluczewsko
50	Zwlecza	PLRW20006254189	Gościencin	PL01S1001_1517	0,3	19,816200	50,903950	Wisły	świętokrzyskie	włoszczowski	Włoszczowa

[1)] WGS 84

Tabela 4.2.1.1.3. Program badań w punktach pomiarowo-kontrolnych monitoringu rzek

				Program realizowany w punkcie monitoringu[1) 2)]									
l.p.	Nazwa Punktu	Kod Punktu	Rok badań	MD	MO_O	MOEU	MORO	MONA	MORY	MORE	MOPI	MOIN	MB
1	Radkowice	PL01S1001_1468	2010		RW	RW		RW	RW				
1	Radkowice	PL01S1001_1468	2011		RW	RW							
1	Radkowice	PL01S1001_1468	2012		RW	RW							
2	Borszowice	PL01S1001_1469	2010		RW	RW							
2	Borszowice	PL01S1001_1469	2011	RW	RW	RW		RW	RW				
2	Borszowice	PL01S1001_1469	2012		RW	RW							
3	Zastawie	PL01S1001_1470	2010		RW	RW		RW					
4	Marzysz	PL01S1001_1471	2011	RW	RW	RW		RW					
5	Bieleckie Młyny	PL01S1001_1472	2011		RW	RW		RW	RW				
6	Tokarnia	PL01S1001_1473	2010		RW	RW							
6	Tokarnia	PL01S1001_1473	2011	RW	RW	RW		RW	RW				
6	Tokarnia	PL01S1001_1473	2012		RW	RW							
7	uj. do Białej Nidy	PL01S1001_1474	2010		RW	RW		RW					
8	uj. do Białej Nidy	PL01S1001_1481	2010		RW	RW		RW					
9	Fanisławiczki	PL01S1001_1475	2010		RW	RW							
9	Fanisławiczki	PL01S1001_1475	2011	RW	RW	RW		RW	RW				
9	Fanisławiczki	PL01S1001_1475	2012		RW	RW							
10	Chotel Czerwony	PL01S1001_1476	2010		RW	RW		RW	RW				
11	Pawłowice	PL01S1001_1477	2010		RW	RW							
11	Pawłowice	PL01S1001_1477	2011	RW	RW	RW		RW	RW				
11	Pawłowice	PL01S1001_1477	2012		RW	RW							
12	Żerniki	PL01S1001_1478	2010		RW	RW							

12	Żerniki	PL01S1001_1478	2011	RW	RW	RW		RW	RW				
12	Żerniki	PL01S1001_1478	2012		RW	RW							
13	Wiślica	PL01S1001_1479	2010								RW		
13	Wiślica	PL01S1001_1479	2011								RW		
13	Wiślica	PL01S1001_1479	2012								RW		
14	Nowy Korczyn	PL01S1001_1480	2010		RW	RW							
14	Nowy Korczyn	PL01S1001_1480	2011	RW	RW	RW		RW	RW	RW			
14	Nowy Korczyn	PL01S1001_1480	2012		RW	RW							
15	Białogon	PL01S1001_1482	2010		RWS	RWS		RWS	RWS				
15	Białogon	PL01S1001_1482	2011		RWS	RWS							
15	Białogon	PL01S1001_1482	2012		RWS	RWS							
16	Podgórze	PL01S1001_1483	2010		RW	RW		RW	RW				
17	dr. Suków-Daleszyce	PL01S1001_1484	2010		RW	RW		RW	RW				
18	Kazimierza Wielka	PL01S1001_1485	2011		RW	RW			RW				
19	Piotrowice	PL01S1001_1486	2010		RW	RW							
19	Piotrowice	PL01S1001_1486	2011	RW	RW	RW			RW				
19	Piotrowice	PL01S1001_1486	2012		RW	RW							
20	Skalbmierz	PL01S1001_1487	2011		RW	RW							
21	Józefów	PL01S1001_2089	2012		RW	RW		RW	RW				
22	Raków	PL01S1001_3298	2012	RW	RW	RW		RW	RW				
23	Połaniec	PL01S1001_1496	2010		RW	RW							
23	Połaniec	PL01S1001_1496	2011		RW	RW							
23	Połaniec	PL01S1001_1496	2012	RW	RW	RW			RW				
24	Zrębin	PL01S1001_1497	2012		RW	RW		RW	RW				
25	Andruszkowice	PL01S1001_1488	2010		RW	RW							
25	Andruszkowice	PL01S1001_1488	2011		RW	RW							
25	Andruszkowice	PL01S1001_1488	2012	RW	RW	RW		RW	RW				
26	Słupcza	PL01S1001_1489	2010		RW	RW			RW				
27	Ruszcza	PL01S1001_2090	2010		RWS	RWS			RWS				
28	dr. Połaniec - Osiek	PL01S1001_1491	2010		RW	RW							
28	dr. Połaniec - Osiek	PL01S1001_1491	2011	RW	RW	RW			RW				
28	dr. Połaniec - Osiek	PL01S1001_1491	2012		RW	RW							
29	Opatowiec	PL01S1001_1492	2010		RW	RW							
29	Opatowiec	PL01S1001_1492	2011	RW	RW	RW		RW	RW				
29	Opatowiec	PL01S1001_1492	2012		RW	RW							
30	Sandomierz	PL01S1001_1493	2010		RW	RW							
30	Sandomierz	PL01S1001_1493	2011		RW	RW							

30	Sandomierz	PL01S1001_1493	2012	RW	RW	RW		RW	RW				
31	Bzin-uj. do Kamiennej	PL01S1001_3219	2010		RW	RW							
32	Bzin	PL01S1001_1500	2010		RW	RW							
32	Bzin	PL01S1001_1500	2011		RW	RW							
32	Bzin	PL01S1001_1500	2012	RW	RW	RW		RW	RW	RW			
33	Michałów	PL01S1001_1502	2010		RW	RW							
33	Michałów	PL01S1001_1502	2011		RW	RW							
33	Michałów	PL01S1001_1502	2012	RW	RW	RW		RW	RW	RW			
34	Nietulisko	PL01S1001_1504	2010		RWS	RWS		RWS					
35	Krasków	PL01S1001_1505	2010		RWS	RWS		RWS	RWS				
35	Krasków	PL01S1001_1505	2011		RWS	RWS							
35	Krasków	PL01S1001_1505	2012		RWS	RWS							
36	Wola Pawłowska	PL01S1001_1506	2010		RW	RW							
36	Wola Pawłowska	PL01S1001_1506	2011		RW	RW							
36	Wola Pawłowska	PL01S1001_1506	2012	RW	RW	RW		RW	RW				
37	Ostrowiec Świętokrzyski	PL01S1001_1507	2010		RW	RW		RW	RW				
37	Ostrowiec Świętokrzyski	PL01S1001_1507	2011		RW	RW							
37	Ostrowiec Świętokrzyski	PL01S1001_1507	2012		RW	RW							
38	uj. do Kamiennej	PL01S1001_1508	2010		RW	RW		RW					
39	Starachowice	PL01S1001_1509	2010		RW	RW							
39	Starachowice	PL01S1001_1509	2011		RW	RW							
39	Starachowice	PL01S1001_1509	2012		RW	RW							
40	Skarżysko-Kamienna	PL01S1001_1510	2010		RW	RW		RW	RW				
41	Cząstków	PL01S1001_1511	2012	RW	RW	RW		RW	RW				
42	Rzepin	PL01S1001_3295	2012		RW	RW		RW	RW				
43	Nietulisko-uj. do Kamiennej	PL01S1001_1512	2010		RW	RW							
43	Nietulisko-uj. do Kamiennej	PL01S1001_1512	2011		RW	RW							
43	Nietulisko-uj. do Kamiennej	PL01S1001_1512	2012	RW	RW	RW		RW					
44	Skórnice	PL01S1001_1513	2011		RW	RW			RW				
45	Stara Wieś	PL01S1001_3296	2011		RW	RW		RW	RW				
46	Jacentów	PL01S1001_1514	2010		RW	RW							
46	Jacentów	PL01S1001_1514	2011	RW	RW	RW		RW					
46	Jacentów	PL01S1001_1514	2012		RW	RW							
47	Rudka	PL01S1001_1515	2010		RW	RW							

47	Rudka	PL01S1001_1515	2011		RW	RW							
47	Rudka	PL01S1001_1515	2012	RW	RW	RW		RW	RW				
48	Maleniec	PL01S1001_3218	2011		RWS	RWS		RWS	RWS				
49	Ciemiętniki	PL01S1001_1516	2010		RW	RW							
49	Ciemiętniki	PL01S1001_1516	2011		RW	RW							
49	Ciemiętniki	PL01S1001_1516	2012	RW	RW	RW		RW	RW				
50	Gościencin	PL01S1001_1517	2012		RW	RW		RW	RW				

[1)] Legenda:

„MD” program monitoringu diagnostycznego
„MO_O” program monitoringu operacyjnego
„MOEU” program monitoringu operacyjnego jakości wód narażonych na eutrofizację ze źródeł komunalnych
„MORO” program monitoringu operacyjnego jakości wód narażonych na eutrofizację ze źródeł rolniczych
„MONA” program monitoringu operacyjnego na obszarach chronionych zależnych od wód, w tym na terenach ochrony siedlisk lub gatunków (Natura 2000)
„MORY” program monitoringu operacyjnego jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb lub skorupiaków
„MORE” program monitoringu operacyjnego jakości wód wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, w tym do kąpielisk
„MOPI” program monitoringu operacyjnego jakości wód powierzchniowych, które są wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia
„MOIN” program monitoringu operacyjnego realizowany dla innych celów niż wymienione powyżej
„MB” program monitoringu badawczego

[2)] Kody programów monitoringu w odniesieniu do kategorii wód, w której są prowadzone:

RW program monitoringu realizowany na JCW rzecznej naturalnej
RWS program monitoringu realizowany na JCW rzecznej sztucznej bądź silnie zmienionej silnie zmienionej

4.2.1.2. Monitoring wód powierzchniowych – jeziora

Zadanie: **Badanie i ocena stanu jezior**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach nie prowadzi badań tej kategorii wód, w związku z czym nie zostały wypełnione tabele nr: 4.2.1.2.1; 4.2.1.2.2; 4.2.1.2.3; 4.2.1.2.4.; 4.2.1.2.5.; 4.2.1.2.6.

4.2.1.3. Monitoring wód powierzchniowych – zbiorniki zaporowe

Zadanie: **Badanie i ocena potencjału ekologicznego i stanu chemicznego zbiorników zaporowych.**

Głównym celem zadania jest dostarczenie wiedzy o potencjale ekologicznym i stanie chemicznym zbiorników zaporowych, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczach, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi.

W roku 2010 zakończone zostaną prace, realizowane na zlecenie GIOŚ, nad metodyką monitoringu i oceny potencjału ekologicznego zbiorników zaporowych. Poszczególne zbiorniki zostaną również przypisane do kategorii wód rzecznej bądź jeziornej oraz konkretnego, najbardziej zbliżonego dla nich, typu naturalnego. Na tej podstawie opracowane zostaną na lata 2011-2012 zweryfikowane programy pomiarowe monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i badawczego.

W województwie świętokrzyskim zaplanowano do badań w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego 1 zbiornik zaporowy – Chańcza na rzece Czarna Staszowska oraz w ramach monitoringu badawczego – Zbiornik Wióry na rzece Świślinie i jej dopływie Pokrzywiance oraz Zbiornik Brody na rzece Kamiennej. Zbiorniki Wióry i Brody nie są odrębnymi jednolitymi częściami wód, ale ponieważ mają duże znaczenie w regionie dla celów retencyjnych, rekreacyjnych, krajobrazowych, zaplanowano tam monitoring badawczy.

Dla diagnostycznego punktu pomiarowo-kontrolnego obowiązuje ujednolicony zakres pomiarowy, obejmujący elementy biologiczne, elementy fizykochemiczne oraz substancje chemiczne. W przypadku punktów operacyjnych i celowych monitoringu operacyjnego, zakres pomiarowy jest ustalany osobno dla każdego punktu.

W roku 2010 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach wykona ocenę stopnia eutrofizacji wód zbiorników zaporowych. Ocena ta będzie obejmowała lata 2007-2009 i sporządzona zostanie wg zapisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 162, poz. 1008) oraz metodyki opracowanej przez GIOŚ.

Ponieważ w latach 2008-2009 nie prowadzono badań zbiorników zaporowych i na 2010 rok nie zaplanowano takich badań, w I połowie 2011 roku nie zostanie sporządzona ocena stopnia eutrofizacji wód zbiorników zaporowych obejmująca lata 2008-2010.

Kolejna ocena zostanie opracowana w roku 2013 (za okres 2010-2012) i będzie następnie wykonywana co 3 lata, zgodnie z kalendarzem ocen stanu ekologicznego i chemicznego jednolitych części wód.

Rok 2012

W województwie świętokrzyskim w roku 2012 prowadzone będą badania 3 zbiorników zaporowych. Program obejmuje monitoring diagnostyczny i operacyjny w jednym punkcie pomiarowo-kontrolnym na zbiorniku Chańcza oraz na dopływie, w punkcie Raków na rzece Czarnej Staszowskiej, w którym realizowany będzie równolegle program monitoringu dla rzek. W pozostałych 2 zbiornikach Wióry i Brody zaplanowano monitoring badawczy (tabele 4.2.1.3.1. i 4.2.1.3.3.).

Diagnostyczne punkty pomiarowo-kontrolne objęte są jednym pełnym rocznym cyklem badań. Operacyjne punkty pomiarowo-kontrolne objęte są badaniami w zakresie elementów biologicznych i fizykochemicznych również jednym cyklem rocznym.

Oceny wykonywane będą przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach w oparciu o standardy zapisane w rozporządzeniach MŚ do ustawy Prawo wodne oraz do czasu uzupełnienia ich zapisów, w oparciu o opracowane przez GIOŚ metodyki, a następnie weryfikowane i scalane dla obszarów dorzeczy przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

W tabeli 4.2.1.3.1. i 4.2.1.3.3. zestawiono, zaplanowane na 2012 rok, programy monitoringu w punktach pomiarowo-kontrolnych w sztucznych zbiornikach wodnych oraz punkcie zlokalizowanym na dopływie do zbiornika Chańcza. Natomiast tabela 4.2.1.3.2. zawiera zestawienie punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu zbiorników wodnych wraz z punktem zlokalizowanym na dopływie jednego z nich.

Szczegółowy program badawczy w poszczególnych punktach pomiarowych zbiorników zaporowych i dopływu jednego z nich został opracowany w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i zestawiony w tabeli nr 4.2.1.3.6.. Program został zapisany na płycie CD, dołączonej do niniejszego programu. Nie wypełniono tabel nr: 4.2.1.3.4. i 4.2.1.3.5. dotyczących lat 2010 i 2011, ponieważ program monitoringu zbiorników zaporowych zaplanowano tylko na rok 2012.

Tabela 4.2.1.3.1. Zestawienie programów monitoringu realizowanych w okresie 2010-2012 w sztucznych zbiornikach wodnych

Rok		Całkowita liczba ppk*	Kod realizowanego programu									
			MD	MO_O	MOEU	MORO	MONA	MORY	MORE	MOPI	MOIN	MB
2010	Liczba ppk objętych monitoringiem (sztuczne zbiorniki wodne)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Liczba ppk objętych monitoringiem (dopływy i odpływy)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2011	Liczba ppk objętych monitoringiem (sztuczne zbiorniki wodne)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Liczba ppk objętych monitoringiem (dopływy i odpływy)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	Liczba ppk objętych monitoringiem (sztuczne zbiorniki wodne)	3	1	3	3	-	3	1	-	-	-	2
	Liczba ppk objętych monitoringiem (dopływy i odpływy)	1	1	1	1	-	1	1	-	-	-	-

*Całkowita liczba ppk jest liczbą lokalizacji ppk monitoringu w danym roku i może się różnić od sumy punktów objętych poszczególnymi programami monitoringu

Tabela 4.2.1.3.2. Punkty pomiarowo-kontrolne monitoringu sztucznych zbiorników wodnych

l.p.	Nazwa jeziora / zbiornika	Kod JCW	Kategoria wód[1)]	Nazwa Punktu	Kod Punktu	Dł. geogr.[2)]	Szer. geogr.[2)]	Nazwa dorzecza	Województwo	Powiat	Gmina
1	Zbiornik Chańcza	PLRW20009217817	ZWD	Raków	PL01S1001_3298	21,026640	50,677709	Wisły	świętokrzyskie	kielecki	Raków
2	Zbiornik Chańcza	PLRW2000021785	ZW	Zbiornik Chańcza	PL01S1001_3067	21,052746	50,639813	Wisły	świętokrzyskie	staszowski/ kielecki	Staszów/ Raków
3	Zbiornik Wióry	PLRW2000923489	ZW	Zbiornik Wióry *	PL01S1001_3299	21,194374	50,958894	Wisły	świętokrzyskie	starachowicki	Pawłów
4	Zbiornik Brody	PLRW2000823459	ZW	Zbiornik Brody *	PL01S1001_3297	21,194826	51,018567	Wisły	świętokrzyskie	starachowicki	Brody

[1)] Kody kategorii wód
ZW sztuczny zbiornik wodny ZWD dopływ do sztucznego zbiornika wodnego [2)] WGS 84 * zbiornik nie jest oddzielną JCWP

Tabela 4.2.1.3.3. Program badań w punktach pomiarowo-kontrolnych monitoringu sztucznych zbiorników wodnych

					Program realizowany w punkcie monitoringu[1) 2)]									
l.p.	Nazwa Punktu	Kod Punktu	Nazwa JCW	Rok badań	MD	MO_O	MOEU	MORO	MONA	MORY	MORE	MOPI	MOIN	MB
1	Raków	PL01S1001_3298	Czarna od Łukawki do dopływu z Rembowa	2012	ZWD	ZWD	ZWD		ZWD	ZWD				
2	Zbiornik Chańcza	PL01S1001_3067	Zbiornik Chańcza na rzece Chańcza	2012	ZW	ZW	ZW		ZW	ZW				
3	Zbiornik Wióry*	PL01S1001_3299	Świślina od Pokrzywianki do ujścia	2012		ZW	ZW		ZW					ZW
4	Zbiornik Brody*	PL01S1001_3297	Kamienna od Bernatki do Zb. Brody Iłżeckie	2012		ZW	ZW		ZW					ZW

[1)] Legenda

„MD” program monitoringu diagnostycznego
„MO_O” program monitoringu operacyjnego
„MOEU” program monitoringu operacyjnego jakości wód narażonych na eutrofizację ze źródeł komunalnych
„MORO” program monitoringu operacyjnego jakości wód narażonych na eutrofizację ze źródeł rolniczych
„MONA” program monitoringu operacyjnego na obszarach chronionych zależnych od wód, w tym na terenach ochrony siedlisk lub gatunków (Natura 2000)
„MORY” program monitoringu operacyjnego jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb lub skorupiaków
„MORE” program monitoringu operacyjnego jakości wód wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, w tym do kąpielisk
„MOPI” program monitoringu operacyjnego jakości wód powierzchniowych, które są wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia
„MOIN” program monitoringu operacyjnego realizowany dla innych celów niż wymienione powyżej
„MB” program monitoringu badawczego

[2)] Kody programów monitoringu w odniesieniu do kategorii wód, w której są prowadzone:

ZW program monitoringu realizowany na sztucznym zbiorniku wodnym
ZWD program monitoringu realizowany na dopływie do sztucznego zbiornika wodnego

* zbiornik nie jest oddzielną JCWP

4.2.1.4. Monitoring wód powierzchniowych – wody przejściowe i przybrzeżne

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach nie prowadzi badań tej kategorii wód, w związku z tym nie wypełniono tabeli nr 4.2.1.4.1.; 4.2.1.4.2.; 4.2.1.4.3; 4.2.1.4.4; 4.2.1.4.5.; 4.2.1.4.6.

4.2.1.5. Monitoring wód powierzchniowych – osady denne w rzekach

Zadanie: **Badania i ocena jakości osadów dennych w rzekach.**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach nie będzie prowadził badań związanych z realizacją zadania, a jedynie będzie wykorzystywał wyniki prac realizowanych na poziomie krajowym przez GIOŚ w ramach badania i oceny jakości osadów dennych w rzekach.

4.2.1.6. Monitoring wód powierzchniowych – elementy hydromorfologiczne

Zadanie: **Badanie i ocena stanu elementów hydromorfologicznych wód powierzchniowych**

Zgodnie z obowiązkiem ustawowym zawartym w art. 155a ustawy - Prawo wodne badanie stanu elementów hydromorfologicznych wykonywane będzie przez Państwową Służbę Hydrologiczno-Meteorologiczną, natomiast GIOŚ będzie sprawował nadzór nad prowadzonymi badaniami.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach nie będzie prowadził badań związanych z realizacją zadania, a jedynie będzie wykorzystywał wyniki prac realizowanych w ramach badania i oceny stanu elementów hydromorfologicznych wód powierzchniowych.

Wyniki przedmiotowych badań, uzyskanych w oparciu o wdrożone i przetestowane metodyki badań i ocen, zostaną wykorzystane na potrzeby oceny stanu ekologicznego wód, a także na potrzeby badania i ocen biologicznych elementów jakości.

Udostępnianie i upowszechnianie informacji o jakości wód powierzchniowych

Udostępnianie i upowszechnianie wyników badań i ocen jakości wód powierzchniowych następować będzie poprzez ich prezentację za pośrednictwem publicznych sieci telekomunikacyjnych oraz poprzez dostępność do opracowań tekstowych i baz danych WIOŚ. Zakres udostępniania informacji określają następujące przepisy:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych stawek opłat za udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie oraz sposobu uiszczania opłat (Dz. U. Nr 114, poz. 788),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 828),

Roczna ocena stanu ekologicznego i chemicznego (lub potencjału ekologicznego w przepadku sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód) wraz z klasyfikacją za rok poprzedni zostanie udostępniona na stronie internetowej WIOŚ w terminie 6 miesięcy od zakończenia roku w zakresie obejmującym:

- wyniki pomiarów wskaźników i substancji, które zdecydowały w roku poprzednim o stanie jednolitych części wód powierzchniowych
- wyniki oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Oceny roczne będą również zamieszczone w publikowanych w ramach serii wydawniczej *Biblioteka Monitoringu Środowiska*, raportach i informacjach o stanie środowiska województwa świętokrzyskiego.

Oprócz informacji i opracowań publikowanych oraz udostępnianych za pośrednictwem publicznych sieci telekomunikacyjnych WIOŚ udostępnia się również wyniki badań monitoringowych wód powierzchniowych wszystkim zainteresowanym na zasadach określonych w obowiązujących w tym zakresie przepisach.

4.2.2. Monitoring jakości wód podziemnych

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach nie prowadzi badań związanych z realizacją tego zadania, a jedynie będzie wykorzystywał wyniki prac realizowanych w ramach badania i ocen stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych.

W latach 2010-2012 na terenie województwa świętokrzyskiego badania będzie realizował Państwowy Instytut Geologiczny na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych, w ramach monitoringu diagnostycznego i/lub operacyjnego krajowej sieci pomiarowej.

4.3. Podsystem monitoringu jakości gleby i ziemi

W związku z koniecznością ograniczenia środków finansowych na realizację zadań bieżących, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, zrezygnował z kontynuowania badań monitoringowych jakości gleby i ziemi w ramach sieci wojewódzkiej.

Źródłem informacji nt. standardów jakości gleby i ziemi w województwie świętokrzyskim będą wyniki badań uzyskane w ramach monitoringu krajowego – „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" - prowadzonego przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

4.4. Podsystem monitoringu hałasu

Zgodnie z art. 26 i 117 ustawy – Prawo ochrony środowiska jednym z zadań PMŚ jest uzyskiwanie danych oraz ocena i obserwacja zmian stanu akustycznego środowiska.

Celem funkcjonowania podsystemu jest zapewnienie informacji dla potrzeb ochrony przed hałasem realizowanej poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz instrumenty ochrony środowiska takie jak mapy akustyczne i programy ochrony przed hałasem oraz rozwiązania techniczne ukierunkowane na źródła lub minimalizujące oddziaływanie, np. ekrany akustyczne.

Pomiary i analizy przestrzenne mają na celu umożliwienie wyznaczenia obszarów o ponadnormatywnym poziomie hałasu, na których należy skoncentrować działania naprawcze.

Ponadto, w ramach obowiązków sprawozdawczych, uzyskane dane będą przekazywane do Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Środowiska.

Wyżej wymieniony zakres monitoringu hałasu jak również zakres informacji, które należy udostępniać oraz przekazywać z poziomu województwa na poziom krajowy określony jest w przepisach, które stanowią:

- ustawa z dnia 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) art. 26, 112b, 113, 117, 118a, 120, 120a, 148, 149, 176, 177 i 179;
- rozporządzenie MŚ z dnia 7 listopada 2007 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 210, poz. 1535) zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalania wartości wskaźnika hałasu $_{LDWN}$;
- rozporządzenie MŚ z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826);
- rozporządzenie MŚ z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji (Dz. U. z 2007 r. Nr 187, poz. 1340);
- rozporządzenie MŚ z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem (Dz. U. z 2002 r. Nr 179, poz. 1498);
- rozporządzenie MŚ z dnia 25 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących rejestru zawierającego informacje o stanie akustycznym środowiska, na podstawie pomiarów, badań i analiz wykonywanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 82, poz. 500);
- rozporządzenie MŚ z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz. U. z 2008 r. Nr 206, poz. 1291);
- rozporządzenie MŚ z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją instalacji lub urządzenia i innych danych oraz terminów i sposobów ich prezentacji (Dz. U. z 2008 r. Nr 215, poz. 1366);
- rozporządzenie MŚ z dnia 2 października 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. z 2007 r. Nr 192, poz. 1392) – do czasu wydania nowego rozporządzenia na podstawie art. 176 ustawy – Poś;

- rozporządzenie MŚ z dnia 17 stycznia 2003 r. w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów, które powinny być przekazywane właściwym organom ochrony środowiska, oraz terminy i sposoby ich prezentacji (Dz. U. z 2003 Nr 18, poz. 164) – do czasu wydania nowego rozporządzenia na podstawie art. 177 ustawy – Poś.;
- rozporządzenie MŚ z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawie dróg, linii kolejowych i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których wymagane jest sporządzanie map akustycznych, oraz sposoby określania granic terenów objętych tymi mapami (Dz. U. z 2007 r. Nr 1, poz. 8);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.08 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

W ramach podsystemu monitoringu hałasu w województwie świętokrzyskim, w latach 2010-2012 będzie realizowane zadanie obejmujące pomiary i ocenę stanu akustycznego środowiska.

Zadanie będzie uwzględniać zmiany stanu prawnego wynikające z wymogów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18.07.2002, str. 12) wprowadzone do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity - Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Art. 112a wprowadza wskaźniki hałasu L_{DWN}, L_N, L_{AeqD}, L_{AeqN}, których sposób ustalania będzie określony w zależności od potrzeby prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem czy potrzeby stosowania wskaźników hałasu do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska. Dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami hałasu, zróżnicowanymi w zależności od rodzajów terenu, rodzaju obiektu lub działalności będącej źródłem hałasu oraz w zależności od czasu odniesienia, wprowadzono rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 113 ustawy Poś.

Zadanie: **Pomiary i ocena stanu akustycznego środowiska**

Zadanie dotyczy pomiarów i ocen hałasu emitowanego przez źródła: przemysłowe oraz komunikacyjne w tym drogi, linie kolejowe, tramwajowe oraz lotniska.

Badania obejmują wyznaczanie równoważnego poziomu hałasu i warunków poza akustycznych niezbędnych do interpretacji wyników i oceny klimatu akustycznego. Ponadto, dla potrzeby prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem wyznaczone zostaną wartości wskaźników L_{DWN} i L_N z uwzględnieniem danych meteorologicznych.

Ze względu na charakter zjawiska hałasu, organizacja badań została zdecentralizowana. Zgodnie z ustawą – Poś najniższym poziomem oceny klimatu akustycznego jest powiat. Starosta oraz zarządzający drogami, liniami kolejowymi i portami lotniczymi odpowiedzialni są za dokonywanie ocen w formie map akustycznych, opracowywanych w oparciu o metody obliczeniowe wykorzystujące m.in. wyniki pomiarów.

Zgodnie z postanowieniami dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego oraz Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku, przewidziany jest drugi etap mapowania akustycznego, obejmujący miasta o liczbie mieszkańców mających ponad 100 tys. mieszkańców oraz wszystkie główne drogi,

przez które rocznie przejeżdża ponad trzy milionów pojazdów, główne linie kolejowe, po których rocznie przejeżdża 30 000 pociągów oraz główne lotniska, wykazujące stan w poprzednim roku kalendarzowym. Mapy akustyczne aktualizowane są w cyklach 5 letnich, począwszy od roku 2007, dlatego prace w ramach drugiego etapu mapowania powinny się zakończyć do dnia 30 czerwca 2012 r.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska został ustawowo zobowiązany do dokonywania oceny stanu akustycznego środowiska na terenach nie objętych obowiązkiem opracowywania map akustycznych. Natomiast w odniesieniu do obszarów, na których mapy akustyczne są wykonywane, inspektor wojewódzki ma obowiązek gromadzenia danych nt. wykonanych map (zgodnie z art. 120 ustawy Poś) i przechowywania ich w rejestrze (art. 120a). Jednocześnie, stosownie do ogólnych kompetencji wynikających z ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, wykonywane będą oceny klimatu akustycznego w skali województwa.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska w wojewódzkim programie monitoringu środowiska uwzględnia zakres badań własnych, a także zakres wykorzystania badań prowadzonych przez inne jednostki z mocy prawa wykonujące pomiary hałasu, niezbędny do wykonywania ocen klimatu akustycznego w województwie, biorąc pod uwagę:

- obszary priorytetowe wskazane w ustawie – Prawo ochrony środowiska,
- sieć i natężenie ruchu drogowego i kolejowego,
- źródła przemysłowe - w powiązaniu z planem ich kontroli.

Kierując się potrzebą dostarczenia wyczerpujących informacji o stanie akustycznym środowiska Inspekcja Ochrony Środowiska na poziomie WIOŚ jest zobowiązana do:

- prowadzenia wojewódzkiego rejestru stanu akustycznego środowiska (art. 120a ustawy Prawo ochrony środowiska.),
- sukcesywnego gromadzenia map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem (art. 120 ustawy Prawo ochrony środowiska),
- przekazywania zawartości wojewódzkiego rejestru do GIOŚ (art. 120a ustawy Prawo ochrony środowiska);

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach planuje w latach 2010-2012 wykonanie badań własnych hałasu drogowego w następującym zakresie:

Rok 2010:

- 9 punktów do określenia wartości wskaźników L_{AeqD} oraz L_{AeqN}:
  - ✓ Sandomierz - 3 punkty,
  - ✓ Końskie – 3 punkty,
  - ✓ Busko Zdrój – 3 punkty.
- 1 punkt do określenia wartości wskaźnika długookresowego L_{DWN} oraz L_N:
  - ✓ Busko Zdrój – 1 punkt.

Rok 2011:

- 9 punktów do określenia wartości wskaźnika L_{AeqD} oraz L_{AeqN}:
  - ✓ Staszów - 3 punkty,
  - ✓ Jędrzejów – 3 punkty,
  - ✓ Włoszczowa – 3 punkty.
- 1 punkt do określenia wartości wskaźników długookresowych L_{DWN} oraz L_N:
  - ✓ Jędrzejów – 1 punkt.

Rok 2012:

- 9 punktów do określenia wartości wskaźników L_{AeqD} oraz L_{AeqN}:
  - ✓ Połaniec - 3 punkty,
  - ✓ Opatów – 3 punkty,
  - ✓ Pińczów – 3 punkty.
- 1 punkt do określenia wartości wskaźnika długookresowego L_{DWN} oraz L_N:
  - ✓ Opatów – 1 punkt.

W każdym roku monitoring hałasu drogowego będzie obejmował pomiary długookresowego poziomu dźwięku A, wyznaczonego w ciągu wszystkich dób w roku oraz dla wszystkich pór nocy w roku (L_{DWN}; L_N) oraz pomiary równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia i nocy (L_{AeqD}; L_{AeqN}).

Pomiary hałasu drogowego, w których wyniki wykorzystywane będą do określenia wartości wskaźników L_{AeqD} oraz L_{AeqN} odbywać się będą raz w roku, w oparciu o obowiązujące metody referencyjne.

W przypadku badań w celu określenia wartości wskaźników długookresowych - minimalna długość pomiarów na danym obszarze wynosić będzie łącznie 6 dób pomiarowych, z czego:

- 2 doby w dni powszednie oraz 1 doba podczas weekendu, w okresie wiosennym,
- 2 doby w dni powszednie oraz 1 doba podczas weekendu, w okresie jesiennym.

Podczas każdych badań należy obligatoryjnie rejestrować warunki atmosferyczne, a także wartości parametrów ruchu.

WIOŚ w Kielcach przewiduje również badania źródeł przemysłowych w zakresie wpływu na klimat akustyczny w środowisku – wykonywane w powiązaniu z kontrolą obiektów sprawowaną przez pion inspekcyjny WIOŚ, w terminach według planu kontroli Wydziału Inspekcji. Badania stanowić będą kontynuację nadzoru WIOŚ w zakresie przestrzegania dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku przez podmioty prowadzące działalność związaną z wytwarzaniem hałasu przenikającego do środowiska, w tym działalność produkcyjną, usługową. Wyniki pomiarów wykorzystane będą także do oceny hałasu występującego w środowisku w skali województwa. Mierzonymi wskaźnikami poziomu hałasu przemysłowego są poziomy L_{AeqD} oraz L_{AeqN}.

Wyniki badań źródeł przemysłowych w zakresie emisji hałasu do środowiska są nieodzowne dla funkcjonowania Systemu Kontroli i Ewidencji Obiektów Emitujących Hałas, który będzie aktualizowany do wymogów wynikających z obowiązujących przepisów.

Pomiary hałasu ujęte w programie zapewniają dostarczanie, poprzez GIOŚ, odpowiednich danych do sprawozdawczości GUS i OECD.

Program badań prowadzonych przez inne jednostki zobowiązane do pomiarów z mocy prawa (art. 147, 175 ustawy - Poś) na lata 2010-2012:

W latach 2010-2012 Urząd Miasta w Kielcach kontynuuje pomiary hałasu służące stworzeniu mapy akustycznej dla miasta Kielce w roku 2012. Dane te będą przyszłościowo wykorzystane do ochrony krajobrazu dźwiękowego jako uzupełnienie prac z obszaru architektury krajobrazu i aktualizacji studium zagospodarowania przestrzennego, planów miejscowych, dla kontroli stanu podziemnych sieci przesyłowych, a także mogą być wykorzystane do monitorowania wysokich budynków i obiektów w sąsiedztwie ulic oraz dla optymalizacji ruchu.

Na podstawie art. 3 rozporządzenia MŚ z dnia 2 października 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. z 2007 r. Nr 192, poz. 1392):

- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przewiduje wykonanie w latach 2010-2012 na terenie województwa świętokrzyskiego pomiarów hałasu w następującym zakresie:

- w ramach Generalnego Pomiaru Hałasu w 2010 roku (pomiary w 26 punktach pomiarowych);
- w ramach monitoringu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na etapie jego eksploatacji (dla inwestycji: budowa drogi ekspresowej S-7 Występa – Kielce („Węzeł Północ"); budowa drogi ekspresowej S-7 na odcinku Skarżysko-Kamienna – Występa wraz z obwodnicą miejscowości Suchedniów, Ostojów, Łęczna i Występa);
- w ramach analiz porealizacyjnych (dla inwestycji: budowa drogi ekspresowej S-7 Występa – Kielce („Węzeł Północ"); budowa drogi ekspresowej S-7 na odcinku Skarżysko-Kamienna – Występa wraz z obwodnicą miejscowości Suchedniów, Ostojów, Łęczna i Występa; budowa drogi krajowej nr 42 na odcinku od ul. Krakowskiej do ul. Legionów w Skarżysku-Kamiennej; Budowa drugiego mostu przez Wisłę w ciągu drogi Nr 77 wraz z ul. Lwowską bis w Sandomierzu).

- Świętokrzyski Zarząd Dróg w Kielcach planuje wykonanie pomiarów hałasu w latach 2010-2012 w ramach zadań z programów:

- „Rozwój Polski Wschodniej" (Likwidacja barier rozwojowych – most na Wiśle z rozbudową drogi wojewódzkiej nr 764 oraz połączeniem z drogą wojewódzką nr 875; Budowa obwodnicy Końskich na drodze wojewódzkiej nr 728; Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 765 Chmielnik – Osiek);
- „Regionalny Program Operacyjny" (Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 776 na odcinku od granicy województwa do Buska Zdroju wraz z remontem mostu przez rzekę Nidę w Wiślicy; Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 751 na odcinku Nowa Słupia – Ostrowiec

Świętokrzyski wraz z obwodnicą miejscowości Nowa Słupia – etap I; Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 786 na odcinku od granicy województwa do Kielc – etap I; Mała Pętla Świętokrzyska – etap II, w tym przebudowa drogi wojewódzkiej nr 756 na odcinku Nowa Słupia – Wólka Milanowska, Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 753 na odcinku Huta Nowa – Wólka Milanowska);
- „RPO-Lista rezerwowa" (Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 755 Ostrowiec Św. – Ożarów na odcinku od skrzyżowania z drogą krajową Nr 9 do skrzyżowania drogi Nr 755 z nowobudowanym odcinkiem drogi Nr 74 – Obwodnica Ożarowa wraz z przebudową obiektów mostowych; Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 754 na odcinku Ostrowiec Św. – Bałtów – Czekarzewice);
- zadań z budżetu województwa (Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 973 Busko Zdrój – Nowy Korczyn na odcinku od km 0+039 do 5+495 – Obwodnica Buska Zdroju; Obwodnica miejscowości Raków).

Zakres wykorzystania do ocen klimatu akustycznego w województwie badań prowadzonych przez inne jednostki zobowiązane do pomiarów z mocy prawa (art. 147, 175 ustawy - Poś) obejmuje:
- pomiary hałasu wykonane w związku z eksploatacją dróg i linii kolejowych, które ze względu na szczególne znaczenie dla systematycznej obserwacji zmian stanu środowiska zarządzający drogami i liniami kolejowymi obowiązani są przekazywać właściwym organom ochrony środowiska.
- pomiary wykonane w związku z eksploatacją instalacji i urządzeń, które prowadzący instalację lub użytkownicy urządzeń mają obowiązek przekazywać właściwym organom ochrony środowiska.

Udostępnianie i rozpowszechnianie wyników badań i ocen dotyczących ochrony przed hałasem

Udostępnianie i rozpowszechnianie wyników badań i ocen dotyczących ochrony przed hałasem następować będzie poprzez opracowywanie raportów o stanie środowiska w województwie.

Marszałek województwa, starosta, zarządzający drogą, linią kolejową lub lotniskiem udostępniają w elektronicznych bazach danych, dostępnych za pośrednictwem publicznych sieci telekomunikacyjnych informacje dotyczące map akustycznych, w oparciu o następujące przepisy:
- art. 24 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227) - obowiązek udostępniania informacji,
- § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 828) - minimalny zakres udostępnianych informacji.

4.5. Podsystem monitoringu pól elektromagnetycznych

Zgodnie z art. 123 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Prowadzenie pomiarów monitoringowych poziomów pól elektromagnetycznych należy do ustawowych zadań wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Zakres i sposób prowadzenia tych badań określa rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1645). Rozporządzenie to określa zakres prowadzenia pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku poprzez pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz.

W rozumieniu ustawy Poś. pola elektromagnetyczne (PEM) są to pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach z zakresu od 0 Hz do 300 GHz, stanowiące promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące.

Podstawowym założeniem obserwacji stanu poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku jest ochrona ludności przed wzrostem poziomów PEM ponad wartości dopuszczalne, określone dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r., w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1883).

Regulacje prawne w zakresie pomiarów i oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku stanowią:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) - art. 26;
- rozporządzenie MŚ z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1883);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2007r. Nr 158, poz. 1105);
- rozporządzenie MŚ w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku z 12 listopada 2007 roku (Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1645).

- rozporządzenie MŚ w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia – projekt (delegacja z art. 153 ustawy Poś);
- rozporządzenie MŚ w sprawie wymagań dotyczących zgłoszenia instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne projekt (delegacja z art. 152 ustawy Poś);

Zadanie: **Pomiary i ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku**

Zadanie ma na celu monitorowanie poziomu wartości parametrów charakteryzujących pola elektromagnetyczne wytwarzane i wprowadzane do środowiska w sposób sztuczny przez źródła pól elektromagnetycznych występujące w naszym otoczeniu tj. głównie: obiekty radiokomunikacyjne, w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowych.

Na terenie województwa świętokrzyskiego kontynuowane będą badania poziomów PEM w 135 punktach pomiarowych, w trzyletnim cyklu pomiarowym 2010-2012, dla trzech typów terenów dostępnych dla ludności tj.: w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., w pozostałych miastach i na terenach wiejskich.

Wykonanie pomiarów w pełnym zakresie, wymaganym rozporządzeniem MŚ, uzależnione będzie od dostępności środków finansowych i możliwości kadrowych WIOŚ. Szczegółowy program wykonywania pomiarów monitoringowych pól elektromagnetycznych wraz z lokalizacją punktów pomiarowych zawierają tabele 4.5.1, 4.5.2, 4.5.3.

Tabela 4.5.1. Zestawienie punktów pomiarowych monitoringu pól elektromagnetycznych w województwie świętokrzyskim w roku 2010

Lp.	Miejscowość	Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne geograficzne punktów pomiarowych * (°,', ",1/100")	
			Szerokość	Długość
Centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys.				
1	Kielce	Plac Targowy (KSM)		
2		Os. Bocianek		
3		Os. Sady		
4		Os. Na Stoku		
5		Os. Jagiellońskie		
6	Starachowice	Os. Szlakowisko		
7		Os. Skarpa		
8		Os. Skałka		
9		Os. Trzech Krzyży		
10		Łazy		
11	Ostrowiec Świętokrzyski	Os. Słoneczne		
12		Os. Stawki		
13		Koszary		
14		Rzeczki		
15		Os. Hutnicze		

Pozostałe miasta				
16	Sandomierz	Rynek		
17	Małogoszcz			
18	Włoszczowa			
19	Skalbmierz			
20	Chmielnik			
21	Ożarów			
22	Kunów			
23	Końskie			
24	Suchedniów			
25	Koprzywnica			
26	Połaniec			
27	Bodzentyn			
28	Pińczów			
29	Sędziszów			
30	Skarżysko - Kamienna			
Tereny wiejskie				
31	Wiślica			
32	Makoszyn			
33	Słopiec Rządowy			
34	Nagłowice			
35	Smyków			
36	Strawczyn			
37	Sobków			
38	Michałów			
39	Baćkowice			
40	Fałków			
41	Górno			
42	Tuczępy			
43	Bogoria			
44	Wilczyce			
45	Radków			

* fakultatywnie

Tabela 4.5.2. Zestawienie punktów pomiarowych monitoringu pól elektromagnetycznych w województwie świętokrzyskim w roku 2011

Lp.	Miejscowość	Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne geograficzne punktów pomiarowych * (°,', ",1/100")	
			Szerokość	Długość
Centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys.				
1	Kielce	Park Miejski		
2		ul. Wapiennikowa		
3		ul. Żniwna		
4		Os. Podkarczówka		
5		Os. Herby		
6	Starachowice	Park Miejski		
7		Plac targowy Manhattan		
8		Wierzbnik (Stare Miasto)		
9		Os. Las		
10		Os. Trzech Krzyży		
11	Ostrowiec Świętokrzyski	Park Miejski (Śródmieście)		
12		Ludwików		
13		Denków		
14		Kolonia Robotnicza		
15		Henryków		
Pozostałe miasta				
16	Pińczów	ul. 1 – go Maja		
17	Sandomierz	ul. Szkolna		
18	Opatów	ul. Sienkiewicza		
19	Suchedniów	ul. Mickiewicza		
20	Sędziszów			
21	Zawichost			
22	Stąporków			
23	Włoszczowa			
24	Jędrzejów			
25	Połaniec			
26	Busko – Zdrój			
27	Kunów			
28	Daleszyce			
29	Staszów			
30	Skarżysko - Kamienna			
Tereny wiejskie				
31	Zagnańsk			
32	Piekoszów			
33	Oksa			
34	Morawica			
35	Cedzyna			
36	Nowy Korczyn			
37	Czarnocin			
38	Nowa Słupia			

39	Dobromierz			
40	Imielno			
41	Kozłów (gm. Małogoszcz)			
42	Gnojno			
43	Radoszyce			
44	Secemin			
45	Tarłów			

* fakultatywnie

Tabela 4.5.3. Zestawienie punktów pomiarowych monitoringu pól elektromagnetycznych w województwie świętokrzyskim w roku 2012

Lp.	Miejscowość	Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne geograficzne punktów pomiarowych * (°,', ",1/100")	
			Szerokość	Długość
Centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys.				
1	Kielce	ul. Sienkiewicza		
2		Os. Ślichowice		
3		Os. Barwinek		
4		Os. Białogon		
5		Os. Uroczysko		
6	Starachowice	Os. Żeromskiego		
7		Os. Wierzbowe		
8		Os. Majówka		
9		Os. Stadion		
10		Os. Młynówka		
11	Ostrowiec Świętokrzyski	Park Częstocice		
12		Os. Złotej Jesieni		
13		Os. Rosochy		
14		Os. Sienkiewiczowskie		
15		Gutwin		
Pozostałe miasta				
16	Końskie			
17	Busko – Zdrój			
18	Osiek			
19	Kazimierza Wielka			
20	Małogoszcz			
21	Jędrzejów			
22	Chęciny			
23	Ćmielów			
24	Bodzentyn			
25	Skarżysko – Kamienna			
26	Działoszyce			
27	Zawichost			
28	Włoszczowa			
29	Staszów			
30	Opatów			

Tereny wiejskie				
31	Św. Krzyż			
32	Podszkodzie			
33	Mirzec			
34	Słupia Jędrzejowska			
35	Iwaniska			
36	Mąchocice Kapitulne			
37	Kranów/Daleszyce			
38	Gowarczów			
39	Mniów			
40	Bałtów			
41	Pacanów			
42	Słupia Konecka			
43	Stawiany			
44	Piotrkowice			
45	Kiełczyna			

* fakultatywnie

Program pomiarów monitoringowych poziomów PEM w środowisku uzupełniany będzie pomiarami kontrolnymi wykonywanymi zarówno przez WIOŚ, jak i przez inne jednostki wyspecjalizowane w prowadzeniu tego typu pomiarów, pod warunkiem spełnienia wymagań dotyczących jakości wyników.

Raz w roku wyniki prowadzonych pomiarów przekazywane będą do krajowej bazy danych obsługiwanej przez GIOŚ.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi również aktualizowany corocznie rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem przekroczeń dotyczących terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności.

Wszystkie zgromadzone ww. dane będą wykorzystywane do opracowania informacji o poziomach PEM na obszarach dostępnych dla ludności w skali kraju.

Informacje dotyczące monitoringu pól elektromagnetycznych w WIOŚ będzie wspomagać projektowana w GIOŚ centralna baza danych, mająca umożliwiać szybki dostęp do zgromadzonych informacji dotyczących stanu środowiska. Baza ta zawierać będzie m.in. zestawienie wyników pomiarów monitoringowych i kontrolnych prowadzonych przez WIOŚ, a także pomiarów wykonywanych przez inne jednostki zgodnie z obowiązkiem zapisanym w art. 122 a. ustawy o ochronie środowiska.

Udostępnianie i rozpowszechnianie wyników badań i ocen w zakresie dotyczącym ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi

Upowszechnienie wyników pomiarów wykonywanych dla ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi następować będzie poprzez internet na stronie www WIOŚ w zakresie określonym w §8 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 828).

Minimalny zakres tych informacji, udostępnianych za pośrednictwem publicznych sieci telekomunikacyjnych obejmuje:

1) wyniki okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku;
2) wykaz terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Poza tym wyniki badań poziomów PEM udostępniane będą wszystkim zainteresowanym z zastosowaniem przepisów prawa:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227), art. 24 ust. 1 pkt 1 lit. j-k;
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych stawek opłat za udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie oraz sposobu uiszczania opłat (Dz. U. Nr 114, poz. 788),

Wyniki badań i ocen stanu środowiska w zakresie dotyczącym ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym prezentowane będą również w opracowywanych przez WIOŚ raportach, informacjach o stanie środowiska w województwie świętokrzyskim, publikowanych w ramach serii wydawniczej *Biblioteka Monitoringu Środowiska*.

Wyniki pomiarów i ocen WIOŚ wykorzystywane będą przez GIOŚ do tematycznych publikacji wydawanych dla kraju.

5. Blok – oceny i prognozy

W ramach bloku **oceny i prognozy** przewiduje się przetwarzanie danych uzyskiwanych w wyniku realizowanych na obszarze województwa programów badawczo-pomiarowych Państwowego Monitoringu Środowiska, w celu przygotowania czytelnej informacji, dla wspomagania procesów zarządzania środowiskiem i wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju stosownie do potrzeb dwóch głównych grup użytkowników informacji: ośrodków decyzyjnych oraz społeczeństwa.

W strukturze PMŚ wydzielono w związku z tym odrębny blok – **oceny i prognozy**, w ramach którego będą wykonywane:

- analizy i oceny stanu poszczególnych elementów środowiska w powiązaniu z czynnikami presji;
- analizy i oceny określonych problemów i zjawisk zachodzących w środowisku;
- prognozy przebiegu zjawisk, głównie w oparciu o analizy trendów, sukcesywnie z wykorzystaniem modelowania,
- analizy i oceny powiązań pomiędzy procesami zachodzącymi w środowisku a społeczno-gospodarczym rozwojem kraju.

Oceny stanu poszczególnych elementów środowiska w regionie będą dokonywane, zgodnie z wymogami ustawowymi w ujęciu przyczynowo-skutkowym, przede wszystkim na podstawie informacji zgromadzonych w bloku - **stan** oraz bloku **presje**.

W wykonywanych analizach i ocenach będzie kontynuowane wdrażanie ocen opartych na modelu D-P-S-I-R (Driving Forces/czynniki sprawcze – Presures/presje – State/stan – Impact/oddziaływanie – Response/środki przeciwdziałania). Model ten umożliwia nie tylko diagnozę, ale także wskazanie przyczyn istniejącego stanu, tym samym wskazanie możliwych kierunków działań naprawczych.

Opracowania i roczne oceny stanu środowiska w województwie, w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska (powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych, hałasu komunikacyjnego i pól elektromagnetycznych), będą wykonywane w zakresach i terminach zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa oraz w zależności od potrzeb i oczekiwań odbiorców regionalnych.

Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska opracowują analizy i oceny w formie:

- kompleksowych raportów o stanie środowiska w województwie,
- opracowań i raportów tematycznych dotyczących stanu poszczególnych elementów środowiska oraz oddziaływań lub raportów problemowych.

Kompleksowe raporty o stanie środowiska w województwie świętokrzyskim będą opracowywane nie rzadziej niż raz na dwa lata, najbliższy planowany w roku 2011. Forma książkowa będzie uzależniona od dostępności środków finansowych.

Wyniki ocen, analiz i prognoz, w tym ww. raporty będą udostępniane w formie drukowanej lub/i na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach.

6. System jakości w PMŚ; laboratoria i sieci pomiarowe

Celem systemu jakości w PMŚ jest zapewnienie jakości wyników badań i pomiarów na poziomie wymaganym przez Unię Europejską. Najważniejszą rolę w systemie jakości PMŚ pełnią laboratoria WIOŚ i sieci pomiarów automatycznych monitoringu.

Laboratorium WIOŚ Kielce posiada od 1997 r. uznanie kompetencji technicznych w postaci certyfikatu AB 106 zgodności systemu jakości wydanego przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji oraz potwierdzanego przez Polskie Centrum Akredytacji (na zgodność wdrożonego systemu jakości z normą PN-EN ISO/IEC 17025) w kolejnych latach. Audit dokumentacji przeprowadzony przez Polskie Centrum Akredytacji w lutym 2008 r. potwierdził kompetencje techniczne Laboratorium w postaci certyfikatu ważnego do 07.04.2011 r.

Kolejny audit PCA przeprowadzony w lutym 2009 r. potwierdził kompetencje techniczne Laboratorium w zakresie wykonywania pomiarów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz pomiarów emisji gazowej z instalacji spalania techniką podczerwieni.
Akredytacja obejmuje:

- metodyki badań wody i ścieków – 43 oznaczenia chemiczne, fizyczne, bakteriologiczne i hydrobiologiczne wykonywane technikami spektrofotometrii absorpcji atomowej, spektrometrii emisyjnej z indukcyjnie wzbudzaną plazmą, spektrofotometrii UV, chromatografii cieczowej i gazowej, chromatografii jonowej i innymi;
- metodykę badań gleby – w zakresie oznaczania substancji ropopochodnych techniką chromatografii gazowej;
- metodyk pomiarów emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych – pomiary zanieczyszczeń pyłowych techniką grawimetryczną oraz zanieczyszczeń gazowych techniką podczerwieni;
- pomiary pól elektromagnetycznych
- hałas środowiskowy – pomiar u źródła.

Ponadto Laboratorium wykonuje także badania i pomiary metodami sprawdzonymi, nie akredytowanymi w zakresie :

- oznaczania ilościowego metali w glebach techniką: spektrometrii absorpcji atomowej (ASA) i spektrometrii emisyjnej z indukcyjnie wzbudzaną plazmą;
- oznaczanie WWA w glebach techniką HPLC;
- oznaczania lotnych związków organicznych w emisji gazowej, z zastosowaniem analizatora opartego na technice FID.

W 2006 roku wdrożono metodykę oznaczania ogólnego węgla organicznego w emisji gazowej.

Dla zapewnienia wysokiej jakości pomiarów i ocen pracownicy WIOŚ będą uczestniczyli w szkoleniach specjalistycznych, interkalibracjach i badaniach biegłości organizowanych przez GIOŚ, instytuty naukowe oraz inne jednostki pracujące na rzecz PMŚ.

W miarę dostępności środków finansowych na zakupy inwestycyjne WIOŚ będzie podejmował działania w celu wymiany przestarzałej, lub nie spełniającej wymogów UE, aparatury pomiarowej i sprzętu laboratoryjnego na nową o odpowiednim poziomie detekcji.

W związku z zapowiedzią, w „Programie Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2010-2012", kontynuowania przez GIOŚ projektów wzmocnienia technicznego laboratoriów oraz sieci automatycznych poprzez zakupy wysokoefektywnego sprzętu pomiarowego i badawczego tut. Inspektorat podejmie działania o pozyskanie środków na przygotowanie lokalizacji, instalację i obsługę nowej aparatury pomiarowej.

6.1. System jakości w monitoringu powietrza

Dla zapewnienia wysokiej jakości pomiarów, w latach 2010-2012 WIOŚ w Kielcach będzie kontynuował, zapoczątkowany w 2009 roku, proces modernizacji systemu pomiarowego monitoringu jakości powietrza w województwie. W I etapie modernizacji zakupiono, przy dofinansowaniu WFOŚiGW w Kielcach, kontener (wyposażony w maszt meteorologiczny oraz narzędzie informatyczne do zbierania, przetwarzania i transmisji danych), w którym zainstalowano aparaturę pomiarową. Weryfikowana jest też lokalizacja pozostałych stacji, w tym stacji zakładowych, uczestniczących w systemie monitoringu jakości powietrza oraz podejmowane są działania w celu zmiany ich lokalizacji dla dostosowania do wymogów określonych przepisami prawa.

W miarę pozyskania środków i możliwości kadrowych, zgodnie z wymaganymi procedurami i przyjętymi zasadami dobrej praktyki laboratoryjnej będzie systematycznie kalibrowana i wzorcowana aparatura pomiarowa i sprzęt laboratoryjny.

W celu ujednolicenia metod i procedur badawczych, pracownicy WIOŚ będą uczestniczyli w, organizowanych przez GIOŚ na poziomie krajowym, interkalibracjach, badaniach porównawczych oraz porównaniach międzylaboratoryjnych i szkoleniach z zakresu obsługi sieci pomiarowych oraz nowych metod pomiarowych.

6.2. System jakości w monitoringu wód

W celu zapewnienia wysokiej jakości wyników badań i ocen jakości wód powierzchniowych pracownicy WIOŚ będą uczestniczyli w, organizowanych przez GIOŚ, badaniach porównawczych w zakresie wskaźników eutrofizacji oraz wybranych substancji niebezpiecznych, a także w specjalistycznych szkoleniach.

Będą też stosować w badaniach, analizach i ocenach szczegółowe wytyczne do prowadzenia monitoringu wód, które zostaną opracowane przez GIOŚ.

6.3. System jakości w monitoringu hałasu

W miarę dostępności środków finansowych w latach 2010-2012 Laboratorium WIOŚ w Kielcach podejmie działania w celu uzyskania akredytacji na pomiary poziomów całodobowych hałasu komunikacyjnego.

Dla zapewnienia wysokiej jakości wyników pomiarów pracownicy WIOŚ będą uczestniczyli w szkoleniach, corocznych badaniach międzylaboratoryjnych, interkalibracjach i badaniach biegłości organizowanych, dla zespołów pomiarowych wykonujących rutynowe pomiary akustyczne w terenie, przez GIOŚ, instytuty naukowe oraz inne jednostki pracujące na rzecz PMŚ.

6.4. System jakości w monitoringu pól elektromagnetycznych

Laboratorium WIOŚ w Kielcach w roku 2009 uzyskało poszerzenie zakresu akredytacji o pomiary poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i w latach 2010-2012 będzie podejmował działania dla utrzymania akredytacji.

Dla utrzymania wysokiej jakości pomiarów pól elektromagnetycznych w środowisku pracownicy wojewódzkiego inspektoratu będą uczestniczyli w szkoleniach w zakresie wykonywania pomiarów pól elekromagnetycznych i opracowania wyników, organizowanych przez GIOŚ.

7. System baz danych i prezentacji informacji PMŚ

System baz danych i prezentacji informacji PMŚ stanowi zbiór powiązanych ze sobą elementów, którego funkcją jest rejestrowanie, przetwarzanie i udostępnianie danych środowiskowych przy użyciu technik informatycznych.

W Wydziale Monitoringu Środowiska tut. Inspektoratu funkcjonują następujące bazy danych PMŚ, wykorzystywane do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji o środowisku:

- **w zakresie monitoringu powietrza**:
  JPOAT – do gromadzenia danych monitoringu jakości powietrza,
- **w zakresie monitoringu wód powierzchniowych**:
  JaWo - do gromadzenia danych monitoringu jakości wód powierzchniowych oraz arkusz w formacie Excel (do czasu przygotowania nowej bazy).
- **w zakresie gospodarki odpadami**:
  Karta spalarni, karta składowiska – do gromadzenia danych dot. spalarni i składowisk odpadów oraz monitoringu wód podziemnych wokół składowisk,
- **w zakresie monitoringu promieniowania elektromagnetycznego**:
  rejestr - zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz baza z wynikami pomiarów PEM (w formacie Excel),
- **w zakresie monitoringu hałasu komunikacyjnego**:
  rejestr - zawierający informacje o stanie akustycznym środowiska (w formacie Excel do czasu przygotowania nowej bazy w systemie EKOINFONET).

W odniesieniu do obszarów, na których wykonywane są mapy akustyczne WIOŚ będzie gromadził dane nt. wykonanych map (zgodnie z art. 120 ustawy Poś) i przechowywał je w rejestrze (art. 120a).

Na potrzeby PMŚ wykorzystywana jest baza EKOINFONET, prowadzona przez Wydział Inspekcji, do gromadzenia danych z zakresu korzystania ze środowiska (emisja do powietrza, pobór wód, wprowadzanie ścieków).

W latach 2010-2012 eksploatowane na potrzeby PMŚ bazy danych będą rozwijane i udoskonalane. Proces budowy nowych baz danych PMŚ: monitoringu powietrza, monitoringu hałasu, monitoringu wód powierzchniowych (rzeki), monitoringu promieniowania niejonizującego będzie realizowany przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Docelowo bazy będą działały w systemie EKOINFONET, opracowana zostanie też koncepcja Systemu Informacji Przestrzennej GIS dla SI EKOINFONET. Utworzone na poziomie GIOŚ Krajowe Repozytorium Danych stanowić będą bazy obejmujące wszystkie podsystemy ujęte w Programie PMŚ.

W zakresie zasobów danych przestrzennych WIOŚ będzie dążyć (w miarę możliwości i dostępności środków finansowych) do zestandaryzowania informacji przestrzennej w WIOŚ (mając na uwadze, standaryzację, interoperacyjność i harmonizację zbiorów danych przestrzennych) zgodnie z prawodawstwem krajowym i aktami wykonawczymi KE do dyrektywy 2007/2/WE ustanawiającej infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie (INSPIRE).

Geograficzny System Informacji (GIS) jest wykorzystywany m.in. do sporządzania map z lokalizacją punktów pomiarowych powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych lokalizacji składowisk odpadów oraz do wizualizacji wyników ocen jakości wód. Mapki te zamieszczane są w raportach, informacjach, ocenach stanu poszczególnych elementów środowiska. GIS służy również do sporządzania warstw tematycznych dla województwa pomocnych np. przy projektowaniu sieci monitoringu wód, gdzie niezbędne jest zobrazowanie przestrzenne zasięgu JCWP, czy obszarów ochronnych.

W miarę dostępności środków finansowych, WIOŚ będzie aktualizował stronę www oraz modernizował wyposażenie informatyczne.

8. Uwarunkowania finansowe realizacji programu PMŚ

W celu realizacji planowanych w latach 2010-2012 zadań PMŚ określonych w „Programie Państwowego Monitoringu Środowiska województwa świętokrzyskiego na lata 2010-2012" zgodnie z obowiązującymi przepisami transponującymi przepisy dyrektyw UE do prawa polskiego, a co za tym idzie możliwością wywiązywania się z obowiązków sprawozdawczych koniecznym jest poniesienie przez WIOŚ w Kielcach następujących kosztów realizacji tych zadań związanych z:

- obsługą wojewódzkiej sieci monitoringu jakości powietrza, poborem prób i wykonywaniem analiz laboratoryjnych w zakresie zanieczyszczeń powietrza i wód, pomiarami hałasu i promieniowania elektromagnetycznego oraz wdrażaniem nowych elementów systemów oceny jakości poszczególnych komponentów środowiska, projektowaniem i uruchamianiem nowych stanowisk pomiarowych;
- prowadzeniem wojewódzkich baz danych, przetwarzaniem danych i wykonywaniem ocen stanu poszczególnych komponentów środowiska na poziomie wojewódzkim i lokalnym, opracowywaniem i przekazywaniem do GIOŚ i innych odbiorców danych i raportów dla potrzeb sprawozdawczości krajowej wspólnotowej, informowaniem organów administracji publicznej i społeczeństwa o stanie środowiska za pomocą różnych form przekazu;
- koordynacją działań PMŚ na szczeblu wojewódzkim, w tym z pracami na rzecz zapewnienia jakości pomiarów i ocen jakości powietrza, wód oraz hałasu i promieniowania elektromagnetycznego, zakupem sprzętu pomiarowego i aparatury laboratoryjnej, materiałów eksploatacyjnych, łącznością zdalną ze stacjami pomiarowymi, transportem – niezbędnymi do prawidłowej realizacji zadań PMŚ;
- udziałem pracowników WIOŚ w szkoleniach specjalistycznych, interkalibracjach i badaniach biegłości organizowanych przez GIOŚ, instytuty naukowe oraz inne jednostki pracujące na rzecz PMŚ.

Koszty realizacji zadań PMŚ obejmują zarówno koszty ***nieinwestycyjne*** jak i środki ***inwestycyjne*** wydatkowane głównie na modernizację lub zakup stacji monitoringowych, aparatury pomiarowej i laboratoryjnej oraz dostosowanie infrastruktury laboratorium do wymaganych standardów.

Ze względu na fakt iż, w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2010-2012 przewidziano kontynuację większości dotychczasowych zadań i jednocześnie zaplanowano znaczące poszerzenie programu o zadania nowe związane z koniecznością dostosowania polskiego systemu monitoringu do wymagań unijnych, przewiduje się w latach 2010-2012 wzrost kosztów realizacji przez WIOŚ w Kielcach zadań monitoringu środowiska, na których realizację nie zostaną w pełni zabezpieczone środki w ramach budżetu.

W związku z powyższym podjęte zostaną starania o uzyskanie wsparcia finansowego w postaci dotacji, ze środków Wojewódzkiego i Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

Należy zaznaczyć, że realizacja niniejszego „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa świętokrzyskiego na lata 2010-2012" w przedstawionym zakresie jest uwarunkowana głównie dostępnością środków finansowych.